

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก้เกะตกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

เดือนเพ็ญ ชณะรัตน์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โดย

เดือนเพ็ญ ขมะรัตน์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ)

วันที่ ๑๖ เดือน ๖.๕ พ.ศ. ๒๕๕๐

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิตติการกุล)

วันที่ ๑๖ เดือน ๖.๕ พ.ศ. ๒๕๕๐

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ)

วันที่ ๑๖ เดือน ๖.๕ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ ๑๖ เดือน ๖.๕ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ ๒๗ เดือน ๖.๕ พ.ศ. ๕๐

ผลการศึกษาข้อมูลการค้างชำระหนี้ พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่กู้เงินกองทุนหมุนเวียน ระหว่าง พ.ศ. 2540- 2544 โดยกู้เงินกองทุนเฉลี่ยจำนวน 129,025.90 บาท มีหนี้ค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยโดยเฉลี่ย 120,207.04 มีงวดการค้างชำระหนี้เฉลี่ย 8.15 งวด และมีหนี้ที่ถึงกำหนดชำระเฉลี่ย 91,942.97 บาท เป็นเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระเฉลี่ย 85,627.62 บาท เป็นดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ 28,187.52 บาท ซึ่งลูกหนี้ส่วนใหญ่จะค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ร้อยละ 60.2 ค้างชำระเฉพาะเงินต้นอย่างเดียวร้อยละ 21.2 ค้างชำระเฉพาะดอกเบี้ยอย่างเดียว ร้อยละ 18.6 โดยสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้คือ รายได้ไม่เพียงพอ นอกจากนี้แหล่งเงินทุนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนใช้ในการดำเนินงานในฟาร์ม คือ แหล่งเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ธ.ก.ส. สำหรับลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่ใช้ทุนดำเนินงานของตนเองเพียงร้อยละ 35.6

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ ได้แก่ ลักษณะการถือครองที่ดิน และค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ สำหรับความแตกต่างในลักษณะการถือครองที่ดินที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ นั้น หากลูกหนี้มีที่ดินเป็นของตนเองก็จะมีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 50,000 บาท ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีที่ดินเช่าก็จะมีหนี้ค้างชำระสูงกว่าลูกหนี้ที่มีที่ดินเป็นของตนเอง เป็นต้น

Title	Factors Related to Loans of Clients of Farmers and Poors Aid Funds: a Case Study of Surine Province
Author	Miss Deuapen Kanarat
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Chusak Jantanopsiri

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate: 1) socio-economic factors of Loans of Clients of Farmers and Poors Aid Funds: a Case Study of Surine Province; and 2) socio-economic factors related to arrears of debt payment of clients of farmers and poor Aid Funds of Surine province. Respondents in this study consisted of 264 clients of farmers and poor Aid Funds of Surine province. A set of questionnaires was used as a tool for data collection. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package for Social Science (SPSS).

Results of the study revealed that most of the respondents were female with an average age of 57.50 years, married and elementary school graduates. For our economic aspect, it was found that the respondents did crop cultivation rather than animal rearing and they had an average household forces of two people. They had an average land holding of 25.19 rai and most of them had their own land. The respondents had an average annual income from farming of 48,896.55 baht and they had an average annual farming expenses of 25,830.41 baht. However, the respondents had an average annual income from non-farming of 40,016.51 baht and most of it earned from their children. They had an average annual non-farming expense of 47,996.83 baht and most of the expenses were household consumption. For a social aspect, it was found that the respondents had an average number of dependants of two people. Most of them used to meet staff of the fund who also were staff of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. The respondents met them 2.01 times per year on average.

For results of the study on arrears of debt payment, it was found that most of the respondents got the loan during 1997-2001 with an average sum of loan of 129,025.90 baht and they had an average arrears of debt and interest payment of 120,207.04 baht. The respondents had to pay the debt for 8.15 times on average and they had to pay the debt in accordance with the

fixed time for 91,942.97 baht. They had to pay principal for 85,627.62 baht and interest for 28,187.52 baht. Most of them had arrears of debt and interest payment (60.20 percent); only principal payment was 21.20 percent and interest payment was 18.60 percent. They could not pay the debt because they had inadequate income. It was also found that sources of the loan for farming were the Village Fund and the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, respectively. Only 35.60 percent of the respondents used the fund for self-life earning. For results of the study on factors related to arrears of debt payment of the respondents, it was found that the economic relating to arrears of debt payment were land holding and expenses on animal rearing. For the difference in land holding relating to arrears of debt payment, it was found the they had arrears of debt payment for not more than 50,000 baht if they had their own land whereas they had higher arrears of debt payment if they were land tenants.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรนพศิริ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ศิริพร กิริติการกุล และอาจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ กรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน หัวหน้าและเจ้าหน้าที่กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ของจังหวัดสุรินทร์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งมีผลทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จเรียบร้อย

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยได้ทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เดือนเพ็ญ ชณะรัตน์
ธันวาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน	7
กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน	10
กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน	11
กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ.2546	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
ภาคสรุป	24
กรอบแนวคิดในการวิจัย	26
สมมติฐานการวิจัย	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	30

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย และวิจารณ์	32
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	32
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	34
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	47
ส่วนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	49
ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	70
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	78
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	85

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การอนุมัติเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549	16
2 สถานะลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549	16
3 อัตราการชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549	17
4 อัตราการค้ำชำระหนี้เงินกู้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ในจังหวัดสุรินทร์	17
5 จำนวนลูกหนี้และจำนวนตัวอย่างลูกหนี้ที่ค้ำชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการ กู้ยืม แก่เกษตรกรและผู้ยากจน ในจังหวัดสุรินทร์	28
6 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	33
7 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามจำนวนแรงงานใน ครัวเรือน	34
8 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามการถือครองที่ดิน	36
9 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้ภาคการเกษตร	38
10 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้นอกภาคเกษตร	40
11 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามค่าใช้จ่ายในภาค เกษตร	41
12 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้สุทธิจากการ ประกอบอาชีพภาคเกษตร	43
13 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามค่าใช้จ่ายนอกภาค เกษตร	45
14 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามจำนวนผู้พึ่งพาใน ครัวเรือน	47
15 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่	48
16 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามปีที่ขอกู้เงิน วงเงินกู้ หนี้ค้ำชำระ และจำนวนงวดค้ำชำระ	50
17 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามหนี้ค้ำชำระ	52

ตาราง	หน้า
18 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามสาเหตุของการค้างชำระหนี้	53
19 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามแหล่งหนี้สินอื่น	54
20 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินงาน	56
21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะการถือครองที่ดิน และขนาดการถือครองที่ดินกับการค้างชำระหนี้	59
22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้อย่านอกภาคเกษตรกับการค้างชำระหนี้	60
23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับจำนวนหนี้ค้างชำระ	61
24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการค้างชำระหนี้	64

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

26

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างมากทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้ภาคการเกษตรซึ่งเคยเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศในอดีตกลับมีบทบาทและความสำคัญน้อยลงเมื่อเทียบกับสาขาอื่นตามสัดส่วนของผลผลิตภาคเกษตรในผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศ (GDP) ได้ลดลงอย่างมาก ในขณะที่ประชากรในภาคการเกษตรกว่า 30 ล้านคนยังต้องพึ่งพาการเกษตร จำนวนประชากรในภาคการเกษตรมิได้ลดลงในสัดส่วนเดียวกันกับ GDP ของภาคการเกษตร ทำให้ช่องว่างระหว่างรายได้ของประชากรในภาคการเกษตรกับภาคอื่นมีความแตกต่างกันจึงก่อให้เกิดปัญหาติดตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาด้านหนี้สินของเกษตรกรที่นับวันจะทวีความรุนแรงและมีปริมาณเพิ่มขึ้น ที่ผ่านมารัฐบาลในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ได้มีมาตรการต่าง ๆ มากมายเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นต้นว่าในระยะเริ่มแรกได้มีการผลักดันให้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตร และให้สหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันหลักของเกษตรกรในการกระจายสินเชื่อให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเงินกู้ของตนเองเพื่อจะได้ลดการพึ่งพาเงินกู้จากระบบลง ต่อมาในปี พ.ศ. 2509 ได้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลังเพื่อระดมทุนและให้บริการเงินกู้แก่เกษตรกรทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้เกษตรกรมีแหล่งเงินกู้ที่เพียงพอในการประกอบอาชีพทางการเกษตรเพื่อลดบทบาทและความสำคัญของตลาดสินเชื่อระบบ

ในปี พ.ศ. 2517 รัฐบาลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาหนี้สินขึ้นมาหลายคณะและหลายระดับ โดยเฉพาะสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) และ ธ.ก.ส. ได้ถูกผลักดันให้เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและผู้ยากจนโดยมีส่วนงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเสริม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) ในปี พ.ศ. 2526 โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ในปี พ.ศ. 2528 มีการกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 พร้อมทั้งได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 การดำเนินงานได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบที่มีลักษณะไม่เป็นธรรมและสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจนเป็นหลัก ต่อมา พ.ศ. 2533

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อ ปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนขึ้นใน สปน. อีกกองทุนหนึ่งโดยได้ปรับปรุงกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้กว้างขวางมากขึ้น และเพื่อให้การบริหารงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินของกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกร ที่ยากจน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้มอบอำนาจให้แก่ ธ.ก.ส. เป็นผู้ดำเนินการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกร ที่ยากจน การดำเนินงานยังคงมุ่งเน้นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนที่มีปัญหาความเดือดร้อนจากการเป็นหนี้ซึ่งเจ้าหนี้มิได้เป็นสถาบันการเงินหรือสถาบันของเกษตรกร เพื่อมิให้เกษตรกรที่ยากจนนั้นต้องสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันเป็นที่อยู่อาศัย หรือที่ทำการเกษตรให้แก่เจ้าหนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2537)

ในปี พ.ศ. 2536 รัฐบาลมีความเห็นว่ากองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินและที่ดินได้อย่างกว้างขวางเพียงพอจึงได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนขึ้นอีกกองทุนหนึ่ง เพื่อให้มีการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบความเดือดร้อนในปัญหาหนี้สินและที่ดินได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการขยายความช่วยเหลือแก่ผู้ยากจนที่มีได้เป็นเกษตรกรด้วย

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยรัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และให้โอนงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการปรับโครงสร้างของ กชก. ใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กชก. เดิมได้มีมิตรวมเงินทุนและกองทุนทั้ง 3 กองทุนเข้าด้วยกัน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติและเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 เห็นชอบให้รวมเงินทุนและกองทุนหมุนเวียนเป็นกองทุนเดียว โดยมีชื่อใหม่ว่า “กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน” และได้ประกาศมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน เป็นกองทุนที่แก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร โดยเฉพาะหนี้สินนอกระบบ ซึ่งให้เกษตรกรและผู้ยากจนกู้ยืมเงินจาก

กองทุนมาเพื่อไถ่หรือไถ่ถอน หรือซื้อที่ดินคืนจากการจำนอง ขายฝาก หรือสัญญากู้ยืมเงินโดยนำที่ดินหรือเอกสารสิทธิในที่ดินให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสงวนที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจนได้มีที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยต่อไป การดำเนินงานของกองทุนตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุนจนถึง ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549 สามารถให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนจำนวน 18,094 ราย จำนวนเงินที่อนุมัติ 2,311.54 ล้านบาท จำนวนที่ดินที่ให้ความช่วยเหลือ 192,176-1-62.6 ไร่ และยังมีเกษตรกรและผู้ยากจนที่แสดงความประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนฯ ซึ่งเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาอีกเป็นจำนวนมาก แต่อัตราการชำระหนี้คืนกองทุนฯ มีเพียง ร้อยละ 12.92 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549 โดยกองทุนหมุนเวียนฯ ได้รับชำระหนี้ จำนวน 16.04 ล้านบาท และมีหนี้ถึงกำหนดชำระ จำนวน 124.20 ล้านบาท โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการอนุมัติเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนเป็นเงินจำนวน 1,300.54 ล้านบาท และมีค้างชำระจำนวน 299.62 ล้านบาท ซึ่งมีหนี้ค้างชำระมากที่สุด

ความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความยากจนและมีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวน 1,251 ราย จำนวนเงินที่อนุมัติ 158.64 ล้านบาท มีหนี้ถึงกำหนดชำระจำนวน 92.41 ล้านบาท มีลูกหนี้ค้างชำระจำนวน 768 ราย เป็นหนี้ค้างจำนวน 68.71 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 74 ของยอดถึงกำหนดชำระ ซึ่งมี หนี้ค้างมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสถานการณ์การค้างชำระเงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ลดลงอย่างรวดเร็วจนอาจทำให้เกษตรกรรายที่มีความเดือดร้อนและความจำเป็นต้องความช่วยเหลือโดยการกู้เงินจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน เพื่อไถ่ถอนที่ดินคืนจากนายทุนไม่สามารถได้รับความช่วยเหลือได้ เนื่องจากขาดกองทุนและขาดเงินทุนหมุนเวียนในการให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่ยากจนในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่มาจากทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้คืนของลูกหนี้ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมเพื่อให้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน มีอัตราการชำระหนี้ที่สูงขึ้นและส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้นเพื่อหลุดพ้นจากภาระหนี้สินที่มีอยู่หรือบรรเทาเบาบางลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สำนักช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน และกำหนดมาตรการในการอนุมัติเงินกู้หรือการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ให้ตรงกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การกู้เงินและการชำระคืนเงินกู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนมีขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากตัวลูกหนี้เท่านั้น โดยศึกษาเฉพาะลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีลูกหนี้มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ จำนวน 1,251 ราย จำนวนเงินที่อนุมัติ 158.64 ล้านบาท มีหนี้ถึงกำหนดชำระจำนวน 92.41 ล้านบาท มีลูกหนี้ค้างชำระจำนวน 768 ราย เป็นหนี้ค้างจำนวน 68.71 ล้านบาท

2. ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2548 โดยจะทำการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิของลูกหนี้ในปี พ.ศ.2549

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

กองทุนหมุนเวียน หมายถึง กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและ ผู้
ยากจน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการ
กู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ผู้ยากจน หมายถึง ผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอและอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถช่วยเหลือ
ตนเองได้ ได้แก่ ผู้ที่มีรายได้สุทธิไม่เกินปีละ 53,000 บาท และเป็นผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดเพียงพอ
แก่การชำระหนี้ นอกจากทรัพย์สินที่นำไปขายฝาก จำนอง หรือให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน และ
ทรัพย์สินที่ต้องใช้เป็นที่ทำกินหรืออยู่อาศัย สำหรับผู้ที่มีรายได้สุทธิเกินกว่า 53,000 บาท แต่อยู่ใน
หลักเกณฑ์อื่นดังกล่าว กชก. อาจพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามที่เห็นสมควรเป็นราย ๆ ไป

หนี้ค้างชำระ หมายถึง การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม
แก่เกษตรกรและผู้ยากจนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระ ในระหว่างปีทางบัญชีได้
ตามเวลาที่กำหนดในสัญญาที่ลูกหนี้ผูกพันกับกองทุนหมุนเวียน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการ
กู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน หมายถึง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับการผลิต การบริโภคและการใช้สอย
ในครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดของการ
ถือครองที่ดิน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาค
เกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้จ่ายนอก
ภาคเกษตร

จำนวนแรงงานในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลในครัวเรือนของลูกหนี้กองทุน
หมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน และสามารถช่วยทำงานใน
ครัวเรือนได้

ลักษณะการถือครองที่ดิน หมายถึง ลักษณะการครอบครองที่ดินเพื่อทำการเกษตร
หรือการประกอบอาชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและ ผู้ยากจน ได้แก่
ที่ดินของตนเอง ที่ดินเช่า ที่ดินของตนเองและที่ดินเช่าบางส่วนหรือที่ดินทำกินที่มีผู้ให้ทำกินเปล่า
โดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าตอบแทน

ขนาดของการถือครองที่ดิน หมายถึง ขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรซึ่ง
ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน มีสิทธิ์ทำกินในปัจจุบัน ได้แก่ ขนาด

ของพื้นที่ทำการเกษตรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ พื้นที่ขนาดเล็ก 1- 10 ไร่ พื้นที่ขนาดกลาง 11 - 20 ไร่ พื้นที่ขนาดใหญ่ 21 ไร่ขึ้นไป

รายได้ภาคเกษตร หมายถึง ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

รายได้จากการปลูกพืช หมายถึง ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ได้จากการปลูกพืชในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ หมายถึง ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ได้จากการเลี้ยงสัตว์ในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

รายได้นอกภาคเกษตร หมายถึง ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ได้จากการประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนืออาชีพการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายการเกษตรทุกประเภทของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่รวมค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร ได้แก่ ค่าปุ๋ย ค่าแรงงาน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่ายาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช หมายถึง ค่าใช้จ่ายการปลูกพืชของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในรอบปีที่ผ่านมา

ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ หมายถึง ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในรอบปีที่ผ่านมา

ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายทุกประเภทของครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ได้แก่ ค่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต เป็นต้น

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่

จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลในครัวเรือนของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งไม่อยู่ในวัยแรงงาน และ/หรือไม่สามารถช่วยทำงานในครัวเรือนได้ เช่น เด็ก คนชรา คนพิการ เป็นต้น

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หมายถึง ความถี่ในการที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ได้พบปะกับเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ในการชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การค้างชำระหนี้ หมายถึง จำนวนหนี้ค้างชำระ ประกอบด้วยจำนวนเงินต้นที่กำหนดชำระบวกกับดอกเบี้ยที่ค้างชำระสะสม

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจปัญหา และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน
2. กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน
3. กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน
4. กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ภาศสรุป
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย
8. สมมติฐานการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน

ความหมายและความสำคัญของการกู้ยืมเงิน

ครัวเรือนในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากต้องมีการผ่อนส่งบ้าน รถยนต์ และการใช้เครดิตในการซื้อของ ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา จนกล่าวได้ว่า “เครดิต” ช่วยให้คนจำนวนมากได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างทันสมัยและสะดวกสบาย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วบุคคลนั้นยังไม่สามารถที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นได้ เพราะเนื่องจากขาดเงินที่จะนำมาใช้จ่ายกับสิ่งที่ฟุ่มเฟือย

สุณี ศักรนันท์ (อ้างถึงใน เทียนชัย รัตนคติก, 2533: 5 – 6) ได้รวบรวมไว้ว่า “Credit” เป็นคำที่มาจากภาษาละติน “Credittum” ซึ่งแปลว่า “To trust” ตามความหมาย “Credit” จึงเป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไปว่า “ความสามารถในการกู้ยืมเงินของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอีกคนหนึ่งโดยมีสัญญาหรือเงื่อนไขที่จะชำระคืนในอนาคต ซึ่งในการกู้ยืมนี้มีทั้งด้านส่วนตัว และในวงการธุรกิจ สำหรับในวงการธุรกิจจะมีความหมายรวมถึงการนำสินค้าหรือการให้บริการก่อนและชำระคืนในอนาคตด้วย ในแง่ของนักบัญชี เครดิต หมายถึง การลงบัญชีในสมุดแยกประเภทใน

ด้านนี้สินแสดงเป็นฐานะเจ้าหนี้ของธุรกิจ ส่วนในด้านการเงิน หมายถึง จำนวนเงินกู้หรือจำนวนเงินที่ยังค้างชำระแก่เจ้าหนี้ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของเครดิตว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1. เครดิต หรือสินเชื่อทางการค้า ได้แก่ การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อหรือการขายเครดิตในทางการค้า การให้กู้ยืม นั่นคือการให้บริการทางเครดิต

2. ฐานะทางเครดิต หมายถึง การยอมรับในการที่จะให้มีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ และมีการให้ข้อสัญญาจะชำระเงินในอนาคต ถ้าหากลูกค้าผู้มีคุณสมบัติเป็นที่น่าเชื่อถือนั้นแสดงว่าฐานะทางเครดิตของลูกค้าดี

3. การใช้เครื่องมือทางเครดิต ได้แก่ ตราสาร หรือเอกสาร เพื่อเป็นหลักประกันในการชำระหนี้

ทั้ง 3 ประการ มีความเกี่ยวข้องกันตลอดเวลา ลูกหนี้ต้องการจะกู้ยืมเงิน จะต้องติดต่อกับเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ต้องทราบฐานะทางเครดิตของลูกหนี้ เพื่อการตัดสินใจจะให้กู้ยืมหรือไม่ หากตัดสินใจไม่รอบคอบ เจ้าหนี้จะพบปัญหาการเสี่ยงภัยในอันที่จะได้รับการชำระหนี้หรือไม่ ซึ่งการเสี่ยงภัยจะมีมากหรือน้อยก็แล้วแต่คุณสมบัติทางเครดิตของลูกหนี้ ดังนั้น เพื่อความปลอดภัย จำเป็นต้องมีเอกสารหลักฐานเพื่อเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ด้วยอีกทั้งได้แบ่งลักษณะของเครดิตที่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สถานที่ และความเชื่อถือของชุมชนแต่ละแห่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะของเครดิตในแง่ของการเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยน
2. ลักษณะของเครดิตในแง่ของการบริหาร
3. ลักษณะของเครดิตในแง่ของเศรษฐศาสตร์
4. ลักษณะของเครดิตในแง่ของความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเสริฐ โคมจันทร์ (อ้างใน เทียนชัย รัตนดิลก, 2533: 6 – 7) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเครดิตหรือสินเชื่อว่ามีหลายเช่นเดียวกับการกู้ยืม ซึ่งทางการเงินมักใช้สองคำนี้พร้อมกันเสมอแล้วแต่ใครจะชอบใช้คำไหนมากกว่ากัน แต่คำว่า “เครดิต” ดูจะเป็นเชิงวิชาการที่สั้นและง่ายในการใช้มากกว่า อย่างเช่น จะใช้คำว่า “การใช้เงินทุนกู้ยืม” ก็มักใช้คำว่า “การให้สินเชื่อ” ซึ่งดูจะสะดวกและเป็นวิชาการ

ประเภทของการกู้ยืม

การกู้ยืมหรือเครดิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (พูนทรัพย์ รามรัฐ และคณะ, 2526: 60 - 61)

1. Cash Credit เป็นการให้กู้ยืมเงินกับผู้บริโภคในรูปของเงินกู้ (loans) เพื่อจะนำไปใช้จ่ายตามความต้องการ และสัญญาที่จะชำระคืนในอนาคต บุคคลอาจมีความจำเป็นที่จะได้เงินไปใช้จ่ายในค่านต่างๆ เป็นต้นว่า การอุปโภคบริโภค การรักษาพยาบาล การศึกษา และเพื่อชำระหนี้ มีสถาบันหลายแห่งที่จะให้เขากู้ยืมเงินไปใช้จ่ายได้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ โรงรับจำนำ และสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยที่ผู้กู้ต้องชำระคืนตามสัญญาพร้อมกับดอกเบี้ย

2. Sales Credit เป็นการให้กู้ยืม ซึ่งผู้กู้จะได้รับเป็นสินค้าไปใช้ก่อนตามความต้องการและมีสัญญาที่จะต้องชำระค่าสินค้าในอนาคต วิธีนี้ผู้ขายจะคิดดอกเบี้ยรวมไปในค่าสินค้าด้วย

2.1 Charge Account เป็นวิธีการซื้อเชื่ออย่างธรรมดา จากร้านขายปลีกทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ผู้บริโภคจะไปเลือกสินค้าต่างๆ ตามความต้องการจากร้านหนึ่งร้านใดโดยลงบัญชีไว้ก่อน (ยังไม่ต้องชำระเงิน) พอสิ้นเดือน ผู้ขายจะแจ้งให้ผู้ซื้อนำเงินไปชำระ ซึ่งวิธีการแบบนี้ผู้ขายจะไม่เรียกดอกเบี้ยบริการการขาย (carrying charge) แต่อย่างใด ดังนั้น ในบางครั้ง ผู้ซื้ออาจชำระเงินช้ากว่าหนึ่งเดือนก็ได้ ซึ่งผู้ขายก็ไม่อาจทำอะไรได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าววิธีการให้เครดิตแบบนี้จึงไม่นิยมในปัจจุบัน เพราะผู้ขายเป็นฝ่ายเสียเปรียบ การขายลักษณะนี้จะมีหลงเหลืออยู่บ้างก็ในกรณีที่เป็นการขายให้กับลูกค้าที่คุ้นเคย และไว้วางใจได้จริงๆ เท่านั้น ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาใช้วิธีที่เรียกว่า revolving credit account แทน วิธีนี้ผู้ขายจะมีความคล่องตัวกว่า เพราะถ้า ผู้ซื้อไม่ชำระเงิน ค่าเสียสินค้าตามเวลาที่กำหนด ผู้ขายจะคิด carrying charge (ประมาณร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือร้อยละ 18 ต่อปี) คิดทบเข้าไปโดยอัตโนมัติ และจะมีการกำหนดวงเงินที่ลูกค้าจะซื้อเชื่อได้ไว้ด้วย

2.2 Installment Sales การซื้อขายสินค้าเงินผ่อนเป็นวิธีการซื้อขายสินค้า โดยที่ผู้ซื้อไม่ต้องชำระเงินค่าสินค้าทั้งหมดในคราวเดียวกัน เพียงแต่ชำระเงินล่วงหน้าบางส่วนซึ่งเรียกว่า เงินดาวน์ (down payment) แล้วนำสินค้าไปใช้ก่อน ส่วนเงินที่จะผ่อนส่งแต่ละงวดสุดท้ายแล้วแต่จะตกลงกัน และผู้ขายจะคิดดอกเบี้ยทบเข้าไปในราคาสินค้าที่ผ่อนนั้น

แหล่งเงินกู้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจครัวเรือนเกษตรกรในปี 2536 และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการสำรวจภาระหนี้สินของเกษตรกรในปีเพาะปลูก 2534/2535 ทำให้ทราบว่าแหล่งกู้ยืมของครัวเรือนมี ดังนี้

1. หนี้สินทางการเงินในตลาดการเงินในระบบ ประกอบด้วยสถาบันการเงินต่างๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน บริษัทเงินทุนฯ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

2. หนี้สินทางการเงินในตลาดการเงินนอกระบบ ประกอบด้วย การกู้ยืมเงินระหว่างบุคคล เช่น ญาติพี่น้อง พ่อค้า เจ้าของโรงสี นายทุนเงินกู้ รวมถึงหนี้สินที่เกิดจากการเล่นแชร์ เช่าซื้อทรัพย์สิน และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2533) ได้กล่าวถึงกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจนไว้ดังนี้

กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 มีวัตถุประสงค์ตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรซึ่งมีหนี้สินอันเนื่องมาจากเหตุอันสุดวิสัยและจำเป็น ได้ขายฝากหรือจำนองที่ดินของตนไว้กับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่สถาบันการเงิน หรือสถาบันของเกษตรกร และเกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถปลดปล่อยหนี้สินนั้นได้โดยลำพังตนเอง และไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สถาบันการเงินและสถาบันของเกษตรกรจะช่วยปลดปล่อยให้ได้ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรซึ่งได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนไปแล้ว เนื่องจากไม่สามารถไถ่ถอนหรือซื้อคืนที่ดินที่นำไปประกันหนี้ไว้แก่เจ้าหนี้ได้

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

1. คุณสมบัติผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือ

1.1 เป็นเกษตรกรที่ยากจน หรือคู่สมรส หรือบุตร หรือบิดามารดาของเกษตรกรที่ยากจนซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1.2 มีหนี้สินเดิมโดยนำที่ดินเกษตรกรรมไปขายฝาก หรือจำนอง หรือได้สูญเสียสิทธิ หรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรมไปแล้ว เนื่องจากการขายฝากหรือจำนอง

2. หลักประกันเงินกู้

2.1 ผู้กู้ยืมต้องนำอสังหาริมทรัพย์ซึ่งปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อคืนด้วยเงินกู้จากกองทุนหมุนเวียนและมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้มาจำนองเป็นประกันเงินกู้ ทั้งนี้ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ให้ใช้ราคาประเมินตามราคาประเมินของธนาคารและกรณีที่มีสิ่งปลูกสร้างอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้น ให้ธนาคารประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างตามหลักเกณฑ์ของธนาคารรวมด้วย ไม่ว่าสิ่งปลูกสร้างมีราคาเท่าไร

2.2 กรณีอสังหาริมทรัพย์ ที่นำมาจำนองเป็นประกัน มีราคาประเมินน้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้ คณะกรรมการอาจพิจารณาให้นำ

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งมิได้จำนองเป็นประกันต่อเจ้าหนี้อื่นมาจำนองเป็นประกัน หรือให้นำทรัพย์สิน
 อย่างอื่นตามที่เห็นสมควรมาค้ำประกันเพิ่มเติมหรือให้นำบุคคลค้ำประกันร่วมด้วยก็ได้

3. ที่ดินที่ขอความช่วยเหลือ

ที่ดินที่จะไถ่ถอนหรือซื้อคืน จะต้องเป็นที่ดินของเกษตรกรหรือเป็นของบิดา
 มารดา หรือคู่สมรส และเป็นที่มาของรายได้ทางเกษตรกรรมที่เป็นหลักของครอบครัว

4. วงเงินที่ให้กู้ให้สูงสุดไม่เกินรายละ 300,000 บาท

5. อัตราดอกเบี้ย ลูกหนี้ต้องเสียอัตราดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9.5 ต่อปี แต่
 คณะกรรมการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยได้ตามภาวะตลาด แต่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
 โดยคำนวณตามจำนวนเงินต้นคงเป็นหนี้รายวัน

6. ระยะเวลาการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินต้นและ
 ดอกเบี้ยเป็นรายงวดให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 12 ปี นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับเงินต้น

กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2536) ได้กล่าวถึงกองทุนหมุนเวียนเพื่อ
 ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดินไว้ดังนี้

กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ.
 2536 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนซึ่งมีหนี้สินอันเนื่องจากเหตุสุจริตและ
 จำเป็น โดยจำนองที่ดินไว้กับธนาคารพาณิชย์หรือนำที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้เจ้าหนี้
 ยึดถือไว้เป็นประกันหนี้เงินกู้ และไม่สามารถปลดปล่อยหนี้สินโดยลำพังตนเอง และไม่อยู่ใน
 หลักเกณฑ์ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่า
 ด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 จะให้ความ
 ช่วยเหลือได้ ในที่สุดจะต้องถูกฟ้องบังคับคดียึดทรัพย์ขายทอดตลาด ประกอบกับยังมีเกษตรกรและ
 ผู้ยากจนอีกจำนวนไม่น้อยซึ่งไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

1. คุณสมบัติผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือ

1.1 เป็นเกษตรกรที่ยากจน หรือผู้ยากจน

1.2 บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของบุคคลดังกล่าว

1.3 เกษตรกรผู้เช่าที่ดินตามกฎหมาย ว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. หลักประกันเงินกู้

2.1 ผู้กู้ยืมต้องนำอสังหาริมทรัพย์ซึ่งปลอดเปลื้องหนี้สิน หรือซื้อคืน ด้วยเงินจากกองทุนหมุนเวียนและมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้มาจำนองเป็นประกันเงินกู้ ทั้งนี้ ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้ใช้ราคาประเมินตามราคาประเมินของธนาคาร และ กรณีที่มีสิ่งปลูกสร้างอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้น ให้ธนาคารประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างตามหลักเกณฑ์ของธนาคารรวมด้วย ไม่ว่าสิ่งปลูกสร้างนั้นจะมีราคาเท่าใด

2.2 กรณีที่อสังหาริมทรัพย์ที่นำมาจำนองเป็นประกัน ที่ราคาประเมินน้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้ คณะกรรมการอาจพิจารณาให้นำอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมิได้จำนองเป็นประกันต่อเจ้าหนี้รายอื่นมาจำนองเป็นประกัน หรือให้นำทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรมาจำนองหรือจำนำเพิ่มเติม หรือให้นำบุคคลค้ำประกันร่วมด้วยก็ได้

3. ที่ดินที่ขอความช่วยเหลือ

- 3.1 ที่ดินเช่าตามกฎหมาย ว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 3.2 ที่ดินเกษตรกรรมของผู้กู้ หรือบิดามารดา หรือคู่สมรส หรือบุตรของผู้กู้
- 3.3 ที่ดินอยู่อาศัยของผู้กู้ หรือบิดามารดา หรือคู่สมรส หรือบุตรของผู้กู้
- 3.4 ที่ดินที่ สปน. ได้จากการดำเนินงานกองทุนฯ
- 3.5 มีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ หรืออย่างต่ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินกู้

4. ลักษณะเจ้าหนี้ที่เป็นเอกชน สถาบันการเงิน หรือสถาบันของเกษตรกร ยกเว้น ธ.ก.ส.

5. วงเงินที่ให้ผู้กู้ ให้กู้สูงสุดไม่เกินรายละ 500,000 บาท หากเกินให้อยู่ในดุลพินิจของ กชก. เป็นราย ๆ ไป

6. อัตราดอกเบี้ย ลูกหนี้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี

7. กรณีผู้เงินปลดเปลื้องหนี้สินเพื่อไถ่ถอนหรือซื้อที่ดินคืน ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายงวดให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 12 ปี ถ้ากรณีผู้เงินเพื่อซื้อที่ดิน ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายงวดให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 20 ปี

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2546) ได้กล่าวถึงกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546 ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืมเงินแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในกรณีเพื่อไถ่หรือไถ่ถอนที่ดินคืนจากการขายฝากหรือจำนอง เมื่อมีพฤติการณ์ว่าสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นจะหลุดเป็นเจ้าของเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นในที่สุด เพื่อชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินซึ่งผู้กู้ยืมได้นำที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันก่อนหรือขณะทำสัญญากู้ยืม เมื่อมีพฤติการณ์ว่าสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นจะหลุดเป็นของเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นในที่สุด เพื่อซื้อคืนที่ดินที่สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไป เนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือการกู้ยืม เพื่อซื้อที่ดินตามสิทธิแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพของผู้กู้ยืมให้มีรายได้สูงขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีที่ทำกินเป็นของตนเอง และปรับปรุงคุณภาพที่ดินทั้งนี้ต้องเป็นปัญหาเฉพาะที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน และให้ความช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรและผู้ยากจนกรณีมีข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์การเช่าที่ดิน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินคดี

ความเป็นมา

ปัญหาความเดือดร้อนไม่เป็นธรรมในเรื่องเกี่ยวกับหนี้สิน ที่ดินทำกิน และการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรและผู้ยากจนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและยังไม่สามารถแก้ไขได้ ซึ่งเมื่อเกษตรกรประสบปัญหาก็จะอยู่ในสถานะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เกษตรกรจำนวนมากต้องนำที่ดินทำกินที่มีอยู่ไปจำนอง หรือขายฝาก หรือให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันตามสัญญากู้ยืม หรือขายให้กับเจ้าหนี้ ด้วยความที่ขาดความรู้ในการทำนิติกรรมต่างๆ รวมถึงการขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้จนในที่สุดมักจะสูญเสียกรรมสิทธิ์หรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเองไป รัฐบาลทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้หาทางแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเหล่านี้ นายกรัฐมนตรี (พลเอกเปรม ติณสูลานนท์) ในสมัยนั้น โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 ขึ้น ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้มี

อาจและหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายแผนงานและแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ยากจน คือ “คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน” เรียกโดยย่อว่า กชก. พร้อมกับ จัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สิน เดิมของเกษตรกรที่ยากจน และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สิน และที่ดินขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหรือเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดย กองทุนทั้ง 3 กองทุน เดิมอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้มี การแก้ไขขยายขอบเขตการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ ขยายวงกว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ขยายวงเงินกู้ให้สูงขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว ยิ่งขึ้นจึงได้มีการกระจายอำนาจการบริหารไปยังส่วนภูมิภาค โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) ขึ้นอีก 5 คณะ คือ อชก.ส่วนกลาง อชก.กทม. อชก.เขต อชก.ส่วนจังหวัด และ อชก.ส่วนอำเภอ

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยรัฐบาลได้ออกพระราช กฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และให้โอนงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่ง สังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการปรับโครงสร้างของ กชก. ใหม่ให้สอดคล้องกับ โครงสร้างของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กชก. เดิมได้มีมติรวมเงินทุนและกองทุนทั้ง 3 กองทุนเข้าด้วยกัน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติและเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 เห็นชอบให้รวมเงินทุน และกองทุน หมุนเวียนเป็นกองทุนเดียว โดยมีชื่อใหม่ว่า “กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ ยากจน” และได้ประกาศมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546

วิธีการบริหารและดำเนินงาน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน พ.ศ. 2546 เป็นการรวมกองทุน 3 กองทุน คือ เงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ยากจน พ.ศ. 2528 กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 เข้าด้วยกัน โดยจัดตั้งขึ้นมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และเพื่อให้การบริหาร กองทุนหมุนเวียนฯ พ.ศ. 2546 เป็นไปด้วยความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเกิดประ โยชน์กับ เกษตรกรอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

1. คุณสมบัติผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรที่ยากจน ผู้ยากจน และ บิดาหรือมารดา หรือคู่สมรส หรือบุตรของเกษตรกรที่ยากจนหรือผู้ยากจน และเป็นเกษตรกรผู้เช่า ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. วงเงินที่ให้กู้ ให้กู้สูงสุดไม่เกินรายละ 500,000 บาท โดยให้กู้ยืมเงินเพื่อ ปลูก เปลี่ยนพันธุ์พืชหรือซื้อที่ดินคั้น และซื้อที่ดินตามสิทธิแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม

3. หลักประกันเงินกู้

3.1 ที่ดินที่จะใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ จะต้องเป็นที่ดินเกษตรกรรมของลูกหนี้ หรือบิดามารดา หรือคู่สมรส หรือบุตรของลูกหนี้

3.2 ที่ดินที่เช่าตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.3 ที่ดินที่จำนองเป็นประกันเงินกู้ ต้องมีราคาประเมินตามวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของวงเงินที่ให้กู้ หากราคาประเมินน้อยกว่าวงเงินที่ให้กู้ ลูกหนี้อาจ นำทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่ กชก. เห็นสมควรมาจำนองเพิ่มเติมหรือให้นำบุคคลมาค้ำประกันได้

4. อัตราดอกเบี้ย ลูกหนี้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี แต่ กชก. อาจ เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยได้ โดยคำนวณตามจำนวนเงินต้นคงเป็นหนี้รายวัน นับตั้งแต่วันถัดจาก วันรับเงินต้นจนถึงวันชำระคืนเสร็จทั้งนี้ไม่เป็นการทบทวน

5. ระยะเวลาการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ผู้กู้ยืมต้องชำระคืนเงินต้นและ ดอกเบี้ยเป็นรายงวดให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 20 ปี นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ได้รับเงินต้น

ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546 เริ่มดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินงบประมาณให้กับกองทุนหมุนเวียนฯ ตั้งแต่เริ่ม ดำเนินงานทุกปีจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2549 เป็นเงินจำนวน 3,050 ล้านบาท และได้มีการอนุมัติ เงินกู้ให้กับเกษตรกรทั่วประเทศไปแล้วจำนวน 18,094 ราย จำนวนเงินกู้ที่อนุมัติ 2,311.54 ล้านบาท จำนวนที่ดินที่สามารถไถ่ถอนหรือซื้อที่ดินคืนจากเจ้าหนี้ให้แก่เกษตรกรคิดเป็นเนื้อที่ 192,176 – 1 – 62.6 ไร่ รายละเอียดการอนุมัติเงินกู้และสถานการณ์เงินกู้กองทุนหมุนเวียน ทั่วประเทศไทยปรากฏ ตามตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 การอนุมัติเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549

ภาค	จำนวนผู้ขอกู้ (ราย)	จำนวนเงินกู้ที่อนุมัติ (บาท)	จำนวนที่ดิน (ไร่)
เหนือ	3,452	439,352,600.03	33,197-0-26.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11,699	1,300,547,111.55	137,177-0-47.1
กลาง	1,890	434,890,259.74	16,073-1-68.4
ใต้	1,053	136,447,690.90	5,728-1-20.4
รวม	18,094	2,311,545,262.22	192,176-1-62.6

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2549)

ตาราง 2 สถานะลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549

ภาค	หนี้คงเหลือ (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)	ดอกเบี้ยค้างชำระ (บาท)
เหนือ	91,700,491	11,511,074	111,721,780
ตะวันออกเฉียงเหนือ	426,147,590	299,622,931	299,859,131
กลาง	127,635,579	93,792,746	93,769,939
ใต้	43,293,904	29,501,738	29,501,738
รวม	688,777,564	534,428,489	534,852,588

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2549)

สำหรับอัตราการชำระหนี้ค้ำประกันกองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 มีหนี้ถึงกำหนดชำระจำนวน 124.20 ล้านบาท แต่มีลูกหนี้ชำระเพียง 16 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.92 ตามตาราง 3 ส่วนอัตราค้างชำระหนี้เงินกู้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ในจังหวัดสุรินทร์ปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 3 อัตราการชำระหนี้สินกองทุนหมุนเวียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549

ภาค	หนี้ถึงกำหนดชำระ (บาท)	รับชำระหนี้ (บาท)	อัตราการชำระ (บาท)
เหนือ	20,954,930	2,972,210	14.18
ตะวันออกเฉียงเหนือ	75,830,300	7,961,110	10.50
กลาง	20,102,780	3,288,920	16.36
ใต้	7,315,120	1,822,240	24.91
รวม	124,203,130	16,044,480	12.92

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2549)

ตาราง 4 อัตราการค้างชำระหนี้เงินกู้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ในจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	หนี้ถึงกำหนดชำระ (บาท)	หนี้ชำระ (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)	ร้อยละ
กาบเชิง	3,495,000	498,674	2,996,326	14.26
เขวาสินรินทร์	2,966,146	1,102,549	1,863,597	37.22
จอมพระ	3,473,500	884,434	2,589,066	25.46
ชุมพลบุรี	4,593,000	591,182	4,001,818	12.87
ท่าตูม	7,384,600	1,344,780	6,039,820	18.21
บัวเชด	763,250	165,260	597,990	21.65
ปราสาท	11,796,183	1,826,507	9,969,676	15.48
เมืองสุรินทร์	32,983,963	9,941,563	23,042,400	30.14
รัตนบุรี	1,494,191	322,109	1,172,082	21.55
ลำดวน	2,352,000	606,365	1,745,635	25.78
ศรีณรงค์	150,000	14,238	135,762	9.49
ศีขรภูมิ	11,006,300	4,390,670	6,615,630	39.89
สนม	5,591,045	1,186,586	4,404,459	21.22

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	หนี้ถึงกำหนดชำระ (บาท)	หนี้ชำระ (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)	ร้อยละ
สังขะ	3,876,900	675,193	3,201,707	17.41
ลำโรงทับ	493,000	152,368	340,632	30.90
รวม	92,419,078	23,702,478	68,716,600	25.64

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2549)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่าเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้มีลูกหนี้บางรายไม่ยอมชำระหนี้ ถึงแม้ว่า ธ.ก.ส. ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ติดตามทวงถาม ทั้งได้ผ่อนผันการชำระหนี้ให้ตามสมควรแล้ว แต่ยังคงมีลูกหนี้ที่เพิกเฉยไม่ชำระหนี้กันถือได้ว่าลูกหนี้จึงใจผิคนัดชำระหนี้และผิผิสัญญา สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ดำเนินคดีกับลูกหนี้ที่ผิผิสัญญากู้ยืมเงินกับกองทุนหมุนเวียนฯ พ.ศ.2549 ดังกล่าว โดยตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2549 มีการดำเนินคดีลูกหนี้ไปแล้ว 166 คดี วงเงิน 62.84 ล้านบาท

จังหวัดสุรินทร์มีการอนุมัติเงินกู้กองทุนหมุนเวียนฯ พ.ศ. 2546 ให้กับผู้ขอความช่วยเหลือจำนวนตั้งแต่เริ่มดำเนินการจำนวน 1,251 ราย เป็นเงินที่อนุมัติ 158.64 ล้านบาท มีหนี้ถึงกำหนดชำระจำนวน 92.41 ล้านบาท มีลูกหนี้ค้างชำระจำนวน 768 ราย เป็นหนี้ค้างจำนวน 68.71 ล้านบาท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มพัฒนาสินเชื่อการเกษตร สำนักผู้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทย (2533: 100) ศึกษาพบว่าสาเหตุของการไม่ชำระหนี้ของเกษตรกรมีอยู่หลายประการ คือ

ประการแรก เกษตรกรไม่นำเงินกู้ไปใช้ในการผลิตตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ แต่นำไปใช้ในการบริโภค หรือใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต

ประการที่สอง เกิดความล้มเหลวทางการผลิต ซึ่งมีสาเหตุจากการเก็บเกี่ยวไม่ได้ผล เพราะ ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคพืช – สัตว์ระบาด และภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง เช่นราคาพืชผลตกต่ำ

ประการที่สาม เกิดจากความผิดพลาดในการประเมินรายได้ของผู้กู้สูงกว่าความเป็นจริงมา ขาดข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้กู้ ระยะเวลาของเงินกู้ไม่เหมาะสมกับความมุ่งหมายที่จะนำเงินกู้ไปใช้ เช่น ให้เงินกู้ระยะสั้นสำหรับรายจ่ายที่มีลักษณะต้องจ่ายเงินกู้ระยะปานกลาง

ประการที่สี่ ผลผลิตไม่เพียงพอ เกษตรกรส่วนมากเป็นเกษตรกรขนาดเล็กถ้าการวิเคราะห์สินเชื่อบริษัทความชำนาญ และขาดความรอบคอบ หรือเพียงมุ่งที่จะช่วยเหลือให้ได้เงินกู้ เกษตรกรเหล่านี้จึงไม่สามารถชำระคืนได้ เพราะผลผลิตไม่พอบริโภคนอยู่แล้ว

ประการสุดท้าย เกษตรกรบิดพลิ้วไม่ชำระหนี้

ประเจิด สินทรัพย์ และ ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ (อ้างใน ศิริพร กิตติการกุล, 2529: 12) ได้ศึกษาปัญหาและพฤติกรรมในการลงทุนของเอกชนในสาขาเกษตรในบางภาคของประเทศไทย พบว่า ในปีการเพาะปลูก 2518/2519 เกษตรกรที่ได้รับเลือกมาเป็นตัวอย่างมีความสามารถชำระหนี้สินระหว่างปี (สำรวจ) เฉลี่ยฟาร์มละ 2,294.80 บาท จากปริมาณหนี้สินทั้งหมดเฉลี่ยฟาร์มละ 8,137.43 บาท ดังนั้นเกษตรกรแต่ละครัวเรือนจึงมีหนี้คงค้างชำระเฉลี่ยฟาร์มละ 5,842.63 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 71.80 ของปริมาณหนี้สินทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อฟาร์มแล้ว ก็เห็นว่าแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้น

Maharjan (1981: 29 – 30) กล่าวว่า จากการวิจัย Marvin P. Miracle ที่ได้ทำการวิจัยในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกัน พบว่า การชำระหนี้เงินกู้ของผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่จะดีกว่าผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็ก แต่ก็มีผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่เป็นจำนวนมากในหลายประเทศ เช่น ประเทศโคลัมเบีย คอสตาริกา เอธิโอเปีย ศรีลังกา เป็นต้น ที่มีปัญหาการชำระหนี้สินส่วนในประเทศเนปาล การชำระหนี้สินของผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็กจะมีอัตราการชำระหนี้ดีกว่าผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ ดังนี้ ผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีการชำระหนี้ร้อยละ 14.2 9.0 และ 6.9 ตามลำดับ แต่การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรขนาดเล็กในประเทศเนปาล กลับพบว่าขนาดของที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้สินแต่อย่างใด

สุนตรา บุญยาพิระศักดิ์ (2525: 112 – 113) ได้วิเคราะห์ความสารถใช้ค้เงินของครัวเรือนชนบทในประเทศไทย โดยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ โดยวิธีการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยแยกเป็น 2 แบบจำลอง คือ แบบจำลองการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และแบบจำลองการชำระหนี้นอกสถาบันการเงิน โดยจำแนกตามจังหวัด ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน พบว่า ปริมาณของสินทรัพย์หมุนเวียนปัจจัยที่สามารถอธิบายความสามารถในการชำระหนี้ได้ดีที่สุด ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการชำระหนี้นอกสถาบันการเงิน ปรากฏว่า ภาระหนี้สินและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความสามารถในการชำระหนี้ได้ดีที่สุด

อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา (2527:136) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายชำระหนี้ของชาวไร่สับปะรดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายชำระหนี้ของเกษตรกรคือรายได้สุทธิ ซึ่งจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ทางการตลาด และเนื้อที่การเพาะปลูกของเกษตรกร นอกจากนี้เกษตรกรที่มีปัญหาในการจ่ายชำระหนี้เป็นเพราะรายได้สุทธิของเกษตรกรได้รับน้อย แต่เมื่อพิจารณาถึงความเต็มใจที่จะชำระหนี้แล้วเกษตรกรจะมีความเต็มใจชำระหนี้

ศิริพร ครุณธรรม (2529: 75 – 76) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการชำระหนี้ค้เงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรออยสะเก็ด จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ารายได้สุทธิ ขนาดเนื้อที่ถือครอง มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น จำนวนหนี้คงค้างในแหล่งเงินกู้อื่น ขนาดครอบครัว ระดับความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ การให้สินเชื่อของสหกรณ์ ความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์ และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ไม่มีผลต่อการชำระค้เงินกู้ของสมาชิก นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลสนับสนุนสมาชิกกลุ่มที่ชำระค้เงินกู้สหกรณ์ตามกำหนดส่วนใหญ่เนื่องมาจากเหตุผลที่ต้องการให้ได้รับความสะดวกในการกู้ยืมเงินในโอกาสต่อไป รองลงมาคือมีบุตรเป็นอุปสรรคต่อการชำระค้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่ไม่ชำระค้เงินกู้ตามกำหนดนั้นเนื่องจากสมาชิกต้องการนำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้จ่ายด้านอื่นๆ ก่อน รองลงมาเนื่องจากสมาชิกหาเงินสดไปชำระไม่ทันในช่วงเวลาที่กำหนด และประการสุดท้ายสมาชิกไม่มีเงินสดพอที่จะชำระ

มรกต กันทะมา (2531: 76) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระค้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาพระนครศรีอยุธยา พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการชำระค้เงินกู้ได้แก่รายได้

สุทธิ และสัดส่วนระหว่างหนี้สินต่อทรัพย์สิน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ ส่วนปัจจัยเสริมเจตจำนงในการชำระคืนมีผลกระทบเพียงเล็กน้อย และสาเหตุหลักที่เกษตรกรชำระคืนเงินกู้ เนื่องจากเขาต้องการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ต่อไป เพราะอัตราดอกเบี้ยของ ธ.ก.ส. ถูกกว่าการกู้เงินจากแหล่งอื่น และสาเหตุของการไม่ชำระคืนเงินกู้เป็นเพราะขั้นตอนการชำระคืนที่ยุ่งยาก การรอราคาผลผลิต และการเกิดเหตุผิดปกติในตัวลูกค้า

อรรณ รุ่งโรจน์รักษ์ (2533: 78, 82) ได้วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผลการศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะชำระหนี้สินเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว ส่วนจะชำระคืนทั้งหมดหรือชำระมากน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นกับรายได้จากการทำฟาร์มที่เกษตรกรได้รับในปีนั้นๆ เป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้สินเฉลี่ยฟาร์มแล้ว จะเห็นได้ว่าแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้น

กัลยา โควิชญ์ชัย (2535: 60) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในรอบปีบัญชี 2533 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงบวก คือรายได้สุทธิจากการเลี้ยงโคนม และรายได้จากการเกษตรอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงลบ คือค่าใช้จ่ายในการบริโภค

สามารถ นิตยเสมอ (2536: 6) ได้ศึกษาสาเหตุที่เกษตรกรมีหนี้สินค้างชำระ โดยประมวลข้อมูลหนี้สินค้างชำระของเกษตรกรที่มีอยู่กับส่วนราชการ และ ธ.ก.ส. สามารถสรุปสาเหตุได้ ดังนี้

1. ปัญหาเกิดจากส่วนราชการ เช่น การเร่งรัดดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านอื่นๆ ที่จำเป็น ขาดการประสานที่ดี มีการให้สินเชื่อซ้ำซ้อนหรือข้าราชการไม่สนใจคิดในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร
2. ปัญหาเกิดจากโครงการไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่เหมาะสมที่จะทำการเกษตร สินเชื่อที่จัดไว้ให้ไม่เพียงพอ ปัจจัยการผลิตที่จัดหาให้ไม่เหมาะสม
3. ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัย เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ หรือราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำเกินกว่าความคาดหมาย

4. ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัยในตัวเกษตรกร เช่น ตาย วิกฤต

5. ปัญหาเกิดจากความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเอง เช่น การอธิบายให้ความกระจ่างในสาระสำคัญของโครงการของเจ้าหน้าที่ที่ให้เกษตรกร เช่น เกษตรกรเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการคลาดเคลื่อน โดยคิดว่าวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่ได้รับตามโครงการเป็นสิ่งของที่รัฐบาลให้ฟรีไม่ต้องชำระคืน และก็มีเกษตรกรเป็นจำนวนมากที่ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์โดยจงใจบิดพลิ้ว

กัมปนาท เพ็ญสุภา (2536: 71) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและปริมาณเงินกู้มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินกู้ค้างชำระ และจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ พบว่าปริมาณรายได้จากการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภคและปริมาณเงินกู้มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ

ปรีชา แฮรี (2539: 53) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่าการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ขนาดของฟาร์ม และรายได้ในฟาร์มของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

ยุวดี พุตระกูล (2539: 103) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในจังหวัดบุรีรัมย์และร้อยเอ็ด พบว่าครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์จะนำเงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตการเกษตร (จำนำข้าวเปลือก) และเงินกู้จากแหล่งที่มีใช้สถาบันการเงินมาชำระหนี้ในสัดส่วนร้อยละ 57.14 ในขณะที่นำรายได้จากการผลิตมาชำระหนี้เพียงร้อยละ 38.1 เท่านั้น และเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด จะนำรายได้จากการผลิตมาชำระหนี้ ร้อยละ 68.97 และนำเงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตการเกษตร (จำนำข้าวเปลือก) และเงินกู้จากแหล่งที่มีใช้สถาบันการเงินมาชำระหนี้ในสัดส่วนร้อยละ 24.14 เท่านั้น

สมเกียรติ ฉายไธน์ (2539: 88) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 2539 พบว่าปัจจัยเชิงบวกที่ดึงดูดให้สมาชิกไปชำระหนี้ คือ ความรู้สึกประทับใจในการบริการของสหกรณ์ บทบาทประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่มและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ต่อการเร่งรัดนี้ ส่วนปัจจัยเชิงลบที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ คือ สมาชิกมีรายได้น้อย รายจ่ายในครัวเรือนสูงขึ้นกว่าปีก่อน และราคาผลผลิตตกต่ำ

ณ ตะวัน หมั่นอุตสาห (2541:61) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการชำระหนี้ของ สมาชิกนิคมสร้างตนเองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และนิคมสร้างตนเองลพบุรี จังหวัดลพบุรี โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้ของสมาชิกนิคม พบว่ารายได้จากการเกษตรและรายได้อื่นๆ นอกภาคการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค และด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกนิคม

มงคล การดี (2541: 88) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาแม่แตง พบว่าค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เขตชลประทาน ภัยธรรมชาติ และความรู้ความเข้าใจในการประกอบการเกษตรมีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินของเกษตรกรลูกค้า ธ. ก.ส. ในทิศทางเดียวกัน

ทศพร อาษากิจ (2541: 52) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) ปรากฏว่าวงเงินกู้ และปริมาณหนี้สินนอกระบบสหกรณ์มีอิทธิพลต่อการชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร

ธีรพงษ์ มารรัมย์ (2544: 108) ได้ทำการศึกษาสภาพการกู้ยืมและการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าเกษตรกรลูกค้าที่มีรายได้จากการเกษตร รายจ่ายการเกษตร รายจ่ายนอกภาคการเกษตร และหนี้สินภายนอกอื่นๆ แตกต่างกัน มีการชำระหนี้เงินกู้แตกต่าง นอกจากนี้ยังพบว่า อุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ยังเกิดจากตัวเกษตรกรเอง เช่น การมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติหรือ ภัยพิบัติ และเกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำ

สกนธ์ อารณ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้จากการเกษตรสุทธิ รายได้นอกการเกษตร

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน รายได้สุทธิของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การมีตำแหน่งในองค์กรต่างๆ การได้รับข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ ส่วนระดับการศึกษา และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้

เกษม เอกทวีวัฒนเดช (2548) ศึกษาปัญหาและสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัญหาและสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการผลิต คิดเป็นร้อยละ 55.60 โดยสาเหตุเกิดจากมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูง เช่น ค่าจ้าง ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าเมล็ดพันธุ์ รองลงมามีปัญหาด้านการตลาดคิดเป็นร้อยละ 22.40 มีปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระ ด้านค่าใช้จ่ายในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.20 สำหรับปัญหาด้านการบริหารจัดการเกษตรกรมีปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.80 และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินของเกษตรกรลูกค้า ธกส. สาขาประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ลูกค้า ธกส. สาขาประจวบคีรีขันธ์ ที่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินต่างกันมีปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระแตกต่างกัน

กฤษฎา พวงเกตุแก้ว (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษา สาขาสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า รายได้ครัวเรือนภาคเกษตร และรายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตร มีผลต่อการค้างชำระหนี้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน - 0.263 และ - 0.431 ตามลำดับ ปัจจัยทั้งสอง มีอิทธิพลต่อร้อยละของการค้างชำระหนี้ ร้อยละ 64.9 ที่เหลือเป็นผลมาจากปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากธนาคาร และปัจจัยจากภายนอก กับระดับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. โดยภาพรวมปัจจัยจากธนาคาร และปัจจัยจากภายนอก ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาคสรุป

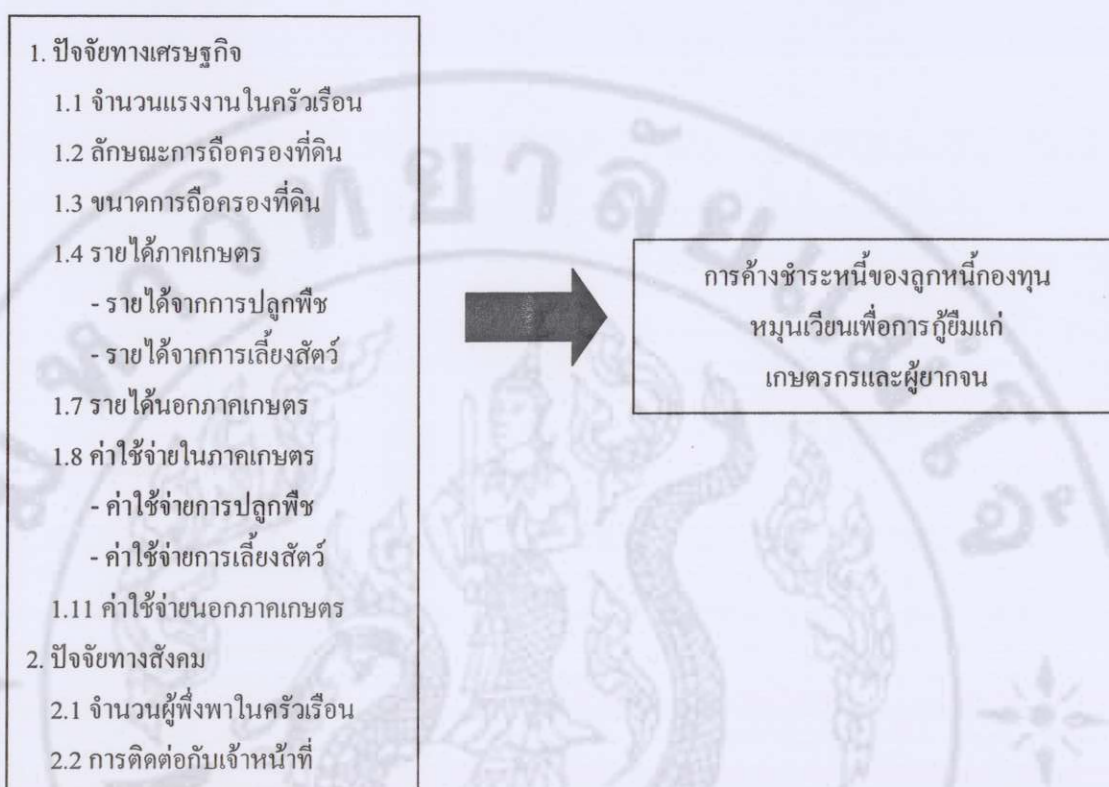
จากการตรวจเอกสารงานวิจัย ตลอดจนแนวความคิด พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด เกษตรกรลูกค้า

ร.ก.ส.สาขาพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.ในอำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.ในจังหวัดบุรีรัมย์และร้อยเอ็ด เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.สาขาแม่แตง เกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส.อำเภอห้วยราช และลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย รายได้ทางการเกษตร ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ขนาดการถือครองที่ดิน และจำนวนแรงงานในครัวเรือน ปัจจัยที่ 2 คือ ปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระดับการศึกษา ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงกำหนดตัวแปรสำหรับการศึกษารุ่นนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้อย่านอกภาคเกษตร ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานเอาไว้ดังนี้

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
2. ปัจจัยทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีวิธีวิจัยดังนี้คือ

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวน 14 อำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์ที่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ทั้งหมด 1,251 คน และมีลูกหนี้ค้างชำระเงินกู้จำนวน 768 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

การสุ่มครั้งนี้ยอมให้มีค่าผิดพลาดของการสุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 5

โดยที่	n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่าง
	N	หมายถึง	จำนวนประชากร
	e	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างในที่นี้ คือ 0.05

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad N &= 768 \\
 e &= 0.05 \\
 n &= \frac{768}{1 + 768(0.05)^2} \\
 &= 264
 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 264 ราย

ขั้นตอนที่ 2 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ เนื่องจากแต่ละอำเภอมีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวแทนจากแต่ละอำเภอ ซึ่งมีการคำนวณจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอโดยใช้สูตร (สุวรรณา ทวีโชติ, 2544)

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 N_i = จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ
 n_i = จำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตามตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนลูกหนี้และจำนวนตัวอย่างลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ในจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	จำนวนลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินกู้ (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. เมืองสุรินทร์	278	96
2. ชุมพลบุรี	28	9
3. ท่าตูม	49	17
4. จอมพระ	31	11
5. ปราสาท	84	29
6. กาบเชิง	22	8
7. รัตนบุรี	12	4

ตาราง 5 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินกู้ (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
8. สนม	60	21
9. ศีขรภูมิ	113	39
10. สังขะ	39	13
11. ลำดวน	14	4
12. ลำโรงทาน	6	3
13. บัวเชด	5	1
14. กิ่ง อ.ศรีณรงค์	1	ไม่มี
15. กิ่ง อ.เขวาสินรินทร์	26	9
รวม	768	264

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอได้แล้ว จะทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบง่าย ใช้วิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน จากจำนวนลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินกู้แต่ละอำเภอ (simple random sampling) จนครบจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีข้อคำถามแบบปลายปิด (close ended) และปลายเปิด (open ended) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อ
การกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้นำไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) โดยสอบถามกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย และ หาความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะนำแบบสอบถามไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงและดำเนินการต่อไป

ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามลูกค้าหนี้ที่ถูกคัดเลือกเป็นตัวอย่างโดยการประสานงานกับ ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดหมายลูกค้าหนี้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส. (สำนักงานใหญ่)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. เพื่อมอบแบบสอบถามให้เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์ โดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากลูกค้าหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนตามจำนวนที่ต้องการ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

1. ร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นลักษณะส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและกระจายของลักษณะส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในระดับเรียงอันดับขึ้นไป ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้อย่างนอกภาคเกษตร ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับการค้างชำระหนี้
4. ค่าไคสแควร์ (Chi - square) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในระดับนามบัญญัติ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ลักษณะการถือครองที่ดิน และขนาดการถือครองที่ดิน กับการค้างชำระหนี้

บทที่ 4

ผลการวิจัย และวิจารณ์

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีพหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน เพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน และเพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีพหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ผลการศึกษาแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำรงชีพหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการดำรงชีพหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก้เกษตรกรและผู้ยากจน

จากตาราง 6 พบว่า

เพศ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.4 ที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.6

อายุ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีอายุ 61 – 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.3 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.1 อายุ 71 ปีขึ้นไป

คิดเป็นร้อยละ 11.0 อายุไม่เกิน 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.2 เหลือแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่มีอายุ 57.50 ปี สูงสุด 85 ปี และต่ำสุด 27 ปี

สถานภาพสมรส

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 86.4 รองลงมา สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 10.2 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 2.3 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 1.1

ระดับการศึกษา

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมา ระดับการศึกษาอื่น ๆ (ไม่ได้ศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 4.1 มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ระดับอาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) และปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
เพศ			
ชาย	131	49.6	
หญิง	133	50.4	
อายุ (ปี)			
ไม่เกิน 40	19	7.2	Mean= 57.50 ปี
41 – 50	53	20.1	S.D.= 10.935
51 – 60	80	30.3	Min.= 27 ปี
61 – 70	83	31.4	Max.= 85 ปี
71 ขึ้นไป	29	11.0	
สถานภาพสมรส			
โสด	6	2.3	
สมรส	228	86.4	
หม้าย	27	10.2	
หย่าร้าง	3	1.1	

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	231	87.5	
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	3.8	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	3.8	
อาชีวศึกษา (ปวช./ปวส.)	1	0.4	
ปริญญาตรีและสูงกว่า	1	0.4	
ไม่ได้ศึกษา	11	4.1	

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จากตาราง 7 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาคือ 3 คน มีแรงงาน 1 คน และ 4 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.7, 16.7 และ 13.3 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน สูงสุด 7 คน และต่ำสุด 1 คน

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามจำนวนแรงงานในครัวเรือน

แรงงานในครัวเรือน (คน)	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
1	44	16.7	Mean= 2.42 คน
2	125	47.3	S.D.= 1.034
3	60	22.7	Min.= 1 คน
4 ขึ้นไป	35	13.3	Max.= 7 คน
รวม	264	100.0	

การถือครองที่ดิน

จากตาราง 8 พบว่า

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมาคือ มีที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า คิดเป็นร้อยละ 15.9 ถือครองที่ดินเช่า คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ ถือครองที่ดินของญาติพี่น้อง (ที่ดินทำกินที่มีผู้ให้ทำกินเปล่าโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าตอบแทน) คิดเป็นร้อยละ 1.9

ขนาดการถือครองที่ดิน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ (21 ไร่ ขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ ขนาดกลาง (11 – 20 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 35.6 และขนาดเล็ก (1- 10 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 21.2 เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ถือครองที่ดิน 25.19 ไร่ สูงสุด 160 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่

ในการถือครองที่ดินของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน จำแนกได้ดังนี้

ที่ดินของตนเอง

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ถือครองที่ดินขนาด 11 – 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10 ไร่ ถือครอง 21 – 30 ไร่ และ ถือครอง 31 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.6, 19.9 และ 12.3 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้ว ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีที่ดินเป็นของตนเองขนาด 19.30 ไร่ สูงสุด 79 ไร่ และต่ำสุด 1 ไร่

ของตนเองและเช่า

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนถือครองที่ดินขนาด 21 - 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาคือ ถือครองขนาด 11 – 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.0 ถือครองขนาด 31 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.6 และ ไม่เกิน 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.4 ซึ่งเฉลี่ยแล้ว ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า ขนาด 29.17 ไร่ สูงสุด 80 ไร่ และต่ำสุด 10 ไร่

ที่ดินเช่า

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ถือครองที่ดินขนาด 11 – 20 ไร่ และ 21 – 30 ไร่ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ ถือครองขนาด ไม่เกิน 10 ไร่ และ ถือครองขนาด 31 ไร่ขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งเฉลี่ยแล้ว ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน เช่าที่ดินขนาด 20.33 ไร่ สูงสุด 34 ไร่ และต่ำสุด 5 ไร่

ของญาติพี่น้อง (ให้ทำกินเปล่าโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าตอบแทน)

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่ถือครองที่ดินของญาติพี่น้องไม่เกิน 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ ถือครองขนาด 21 – 30 ไร่ และ 31 ไร่ขึ้นเป็นจำนวนเท่ากัน

คิดเป็นร้อยละ 20.0 ซึ่งเฉลี่ยแล้ว ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนถือครองที่ดินของญาติพี่น้อง ขนาด 16.40 ไร่ สูงสุด 35 ไร่ และต่ำสุด 1 ไร่

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ลักษณะการถือครองที่ดิน			
ที่ดินของตนเอง	211	79.9	
ที่ดินของตนเองและที่เช่า	42	15.9	
เป็นที่เช่า	6	2.3	
ของญาติพี่น้อง	5	1.9	
รวม	264	100.0	
ขนาดการถือครองที่ดิน (ไร่)			
ขนาดเล็ก (1 – 10)	56	21.2	Mean= 25.19 ไร่
ขนาดกลาง (11 – 20)	94	35.6	S.D.= 20.550
ขนาดใหญ่ (21 ขึ้นไป)	114	43.2	Min.= 1 ไร่
			Max.= 160 ไร่
รวม	264	100.0	
ขนาดที่ดินของตนเอง (ไร่)			
ไม่เกิน 10	51	24.2	Mean= 19.30 ไร่
11 – 20	92	43.6	S.D.= 11.568
21 – 30	42	19.9	Min.= 1 ไร่
31 ขึ้นไป	26	12.3	Max.= 79 ไร่
รวม	211	100.0	
ขนาดที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า (ไร่)			
ไม่เกิน 10	1	2.4	Mean= 29.17 ไร่
11 – 20	13	31.0	S.D.= 13.720
21 – 30	16	38.1	Min.= 10 ไร่
31 ขึ้นไป	12	28.6	Max.= 80 ไร่
รวม	42	100.0	

ตาราง 8 (ต่อ)

การถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ขนาดที่ดินเช่า (ไร่)			
ไม่เกิน 10	1	16.7	Mean= 20.33 ไร่
11 – 20	2	33.3	S.D.= 10.152
21 – 30	2	33.3	Min.= 5 ไร่
31 ขึ้นไป	1	16.7	Max.= 34 ไร่
รวม	6	100.0	
ขนาดที่ดินของญาติพี่น้อง (ไร่)			
ไม่เกิน 10	3	60.0	Mean= 16.40 ไร่
11 – 20	-	-	S.D.= 15.143
21 – 30	1	20.0	Min.= 1 ไร่
31 ขึ้นไป	1	20.0	Max.= 35 ไร่
รวม	5	100.0	

รายได้ภาคการเกษตร

จากตาราง 9 พบว่า

การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่ ปลูกพืชอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 77.7 รองลงมาคือ ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 20.8 และเลี้ยงสัตว์อย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 1.5

รายได้รวมจากภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้จากการประกอบอาชีพไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาคือ มีรายได้ 30,001 – 60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 มีรายได้จากการประกอบอาชีพในภาคการเกษตร 60,001 – 90,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 และมีรายได้ต่อปี 90,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.1 เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้จากการประกอบอาชีพในภาคเกษตร 48,896.55 บาทต่อปี สูงสุด 661,520 บาทต่อปี และต่ำสุด 5,600 บาทต่อปี

รายได้จากการปลูกพืช

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีรายได้จากการปลูกพืชไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อปี 30,001 – 60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.6 และมีรายได้จาก

การปลูกพืช 60,001 – 90,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.5 และ 90,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.0 เหลือแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้จากการปลูกพืช 44,782.26 บาทต่อปี สูงสุด 655,520 บาทต่อปี และต่ำสุด 5,600 บาท ต่อปี

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 คิดเป็นร้อยละ 18.2 มีรายได้ 30,001 – 60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.4 และมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ 90,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.8 เหลือแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ 21,445.76 บาทต่อปี สูงสุด 160,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 300 บาท ต่อปี

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้ภาคการเกษตร

รายได้ภาคการเกษตร	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
การประกอบอาชีพเกษตรกรรม			
ปลูกพืชอย่างเดียว	205	77.7	
ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์	55	20.8	
เลี้ยงสัตว์อย่างเดียว	4	1.5	
รายได้รวมจากภาคเกษตร (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 30,000	109	41.3	Mean= 48,896.55 บาท
30,001 – 60,000	96	36.4	S.D.= 58,459.301
60,001 – 90,000	35	13.3	Min.= 5,600 บาท
90,001 ขึ้นไป	24	9.1	Max.= 661,520 บาท
รายได้จากการปลูกพืช (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 30,000	120	45.5	Mean= 44,782.26 บาท
30,001 – 60,000	94	35.6	S.D.= 55,677.047
60,001 – 90,000	25	9.5	Min.= 5,600 บาท
90,001 ขึ้นไป	21	8.0	Max.= 655,520 บาท
ไม่ปลูกพืช	4	1.5	

ตาราง 9 (ต่อ)

รายได้ภาคการเกษตร	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 30,000	48	18.2	Mean= 21,445.76 บาท
30,001 – 60,000	9	3.4	S.D.= 27,775.394
60,001 – 90,000	-	-	Min.= 300 บาท
90,001 ขึ้นไป	2	0.8	Max.= 160,000 บาท
ไม่เลี้ยงสัตว์	205	77.7	

รายได้นอกภาคเกษตร

จากตาราง 10 พบว่า

ประเภทรายได้นอกภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ไม่มีรายได้นอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 17.4 สำหรับผู้ที่มีรายได้นอกภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 32.2 มีรายได้จากบุตร รองลงมาคือ รายได้จากการรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.9 รายได้จากบุตรให้และรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 14.4 รายได้จากการเลี้ยงโชค รายได้จากบุตรให้และการเลี้ยงโชค รายได้จากการรับจ้างทั่วไปและการเลี้ยงโชค คิดเป็นร้อยละ 4.9, 2.3 และ 1.9 ตามลำดับ

รายได้รวมนอกภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีรายได้นอกภาคเกษตรต่อปี 40,001 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาคือ 10,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.0 มีรายได้ต่อปี ไม่เกิน 10,000 บาท มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อปี และ 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 15.9, 12.1 และ 9.9 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีรายได้จากนอกภาคเกษตร 40,016.51 บาทต่อปี สูงสุด 329,040 บาทต่อปี ต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้นอกภาคเกษตร

รายได้นอกภาคเกษตร	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ประเภทรายได้นอกเกษตร			
ไม่มีรายได้นอกภาคเกษตร	46	17.4	
รับจ้างทั่วไป	71	26.9	
บุตรส่งให้	85	32.2	
การเลี้ยงโชค	13	4.9	
รับจ้างทั่วไปและบุตรส่งให้	38	14.4	
รับจ้างทั่วไปและการเลี้ยงโชค	5	1.9	
บุตรส่งให้และการเลี้ยงโชค	6	2.3	
รายได้นอกภาคเกษตรรวม (บาท/ปี)			
ไม่เกิน 10,000	42	15.9	Mean= 40,016.51 บาท
10,001 – 20,000	45	17.0	S.D.= 43,051.14
20,001 – 30,000	32	12.1	Min.= 1,000 บาท
30,001 – 40,000	26	9.9	Max.= 329,040 บาท
40,001 ขึ้นไป	73	27.7	
ไม่มีรายได้	46	17.4	

ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร

จากตาราง 11 พบว่า

ค่าใช้จ่ายรวมภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร 10,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่าย 20,001 – 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 มีค่าใช้จ่ายต่อปีไม่เกิน 10,001 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และมีค่าใช้จ่ายต่อปี 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร 25,830.41 บาทต่อปี สูงสุด 177,720 บาทต่อปี และต่ำสุด 150 บาท ต่อปี

ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ร้อยละ 1.5 ไม่ปลูกพืช สำหรับผู้ที่ปลูกพืชมีค่าใช้จ่ายจากการปลูกพืช 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 98.5 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.4 มีค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ

23.1 มีค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช ไม่เกิน 10,000 บาท และ 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.9 และ 11.0 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายจากการปลูกพืช 23,837.27 บาท ต่อปี สูงสุด 177,720 บาทต่อปี และต่ำสุด 150 บาท ต่อปี

ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.7 ไม่เลี้ยงสัตว์ สำหรับผู้ที่เลี้ยงสัตว์มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.4 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายต่อปี 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.5 มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ 20,001 – 30,000 บาทต่อปี 30,001 – 40,000 บาทต่อปี และ 40,001 บาทต่อปีขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ 10,716.17 บาทต่อปี สูงสุด 100,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 70 บาท ต่อปี

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร

ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ค่าใช้จ่ายรวมภาคเกษตร (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	41	15.5	Mean= 25,830.41 บาท
10,001 – 20,000	87	33.0	S.D.= 21,253.58
20,001 – 30,000	60	22.7	Min.= 150 บาท
30,001 – 40,000	35	13.3	Max.= 177,720 บาท
40,001 ขึ้นไป	41	15.5	
ค่าใช้จ่ายจากการปลูกพืช (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	42	15.9	Mean= 23,837.27 บาท
10,001 – 20,000	96	36.4	S.D.= 19,068.552
20,001 – 30,000	61	23.1	Min.= 150 บาท
30,001 – 40,000	29	11.0	Max.= 177,720 บาท
40,001 ขึ้นไป	32	98.5	
ไม่ปลูกพืช	4	1.5	

ตาราง 11 (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	46	17.4	Mean= 10,716.17 บาท
10,001 – 20,000	4	1.5	S.D.= 16,404.858
20,001 – 30,000	3	1.1	Min.= 70 บาท
30,001 – 40,000	3	1.1	Max.= 100,000 บาท
40,001 ขึ้นไป	3	1.1	
ไม่เลี้ยงสัตว์	205	77.7	

ผลการประกอบอาชีพภาคเกษตร

จากตาราง 9 – 10 และ 12 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 48,896.55 บาท มีค่าใช้จ่ายจากภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,830.41 บาท ซึ่งทำให้ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพภาคเกษตรเฉลี่ย 27,969.53 บาท นอกจากนี้ หากพิจารณาในตาราง 12 จะพบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่มีกำไรจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 86.7 และขาดทุนจากการประกอบอาชีพมีเพียงร้อยละ 13.3 เท่านั้น โดย

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่ได้กำไรจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร มีกำไรจากการประกอบอาชีพภาคเกษตรไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคือ มีกำไรจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร 10,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 21.4 มีกำไรจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร 20,001 – 30,000 บาทต่อปี มีกำไร 40,001 บาทต่อปีขึ้นไป และมีกำไร 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.3, 15.7 และ 12.2 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีกำไรสุทธิจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร 27,969.53 บาท สูงสุด 603,320 บาท และต่ำสุด 360 บาท

สำหรับผลขาดทุนนั้น ขาดทุนไม่เกิน 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ ขาดทุน 5,001-10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.9 ขาดทุน 20,001 บาทขึ้นไปต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.1 ขาดทุน 10,001 – 15,000 บาทต่อปี และ ขาดทุน 15,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.7 เฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนขาดทุนสุทธิจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 9,016.09 บาทต่อปี สูงสุด 36,170 บาทต่อปี ต่ำสุด 100 บาทต่อปี

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามรายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพภาคเกษตร

รายได้จากการประกอบอาชีพภาคเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
รายได้สุทธิจากภาคเกษตร (บาทต่อปี)			
กำไรจากการประกอบอาชีพ	229	86.7	
ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ	35	13.3	
รวม	264	100.0	
กำไรสุทธิจากภาคเกษตร (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	74	32.3	Mean= 27,969.53 บาท
10,001 – 20,000	49	21.4	S.D.= 50,273.57
20,001 – 30,000	42	18.3	Min.= 360 บาท
30,001 – 40,000	28	12.2	Max.= 603,320 บาท
40,001 ขึ้นไป	36	15.7	
รวม	229	100.0	
ขาดทุนสุทธิจากภาคเกษตร (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 5,000	17	48.6	Mean= 9,016.09 บาท
5,001 – 10,000	8	22.9	S.D.= 9,399.163
10,001 – 15,000	2	5.7	Min.= 100 บาท
15,001 – 20,000	2	5.7	Max.= 36,170 บาท
20,001 ขึ้นไป	6	17.1	
รวม	35	100.0	

ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร

จากตาราง 13 พบว่า

ประเภทค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเป็นค่าบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.4 ค่าการศึกษานูตร และค่าบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ค่าการศึกษานูตร ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ ค่ารักษาพยาบาล และค่าบริโภคในครัวเรือน ค่าการศึกษานูตร ค่ารักษาพยาบาล และค่าบริโภคในครัวเรือน ค่าการศึกษานูตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ ค่า

รักษายาบาล ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.7, 4.6, 2.7, 1.5 และ 1.1 ตามลำดับ ค่าการศึกษานูตร ค่ารักษายาบาล และ อื่น ๆ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีปริมาณค่าใช้จ่ายดังนี้

ค่าบริโภคในครัวเรือน ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีค่าบริโภคในครัวเรือน 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือ 40,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีค่าบริโภคในครัวเรือน 10,001 – 20,000 บาทต่อปี 20,001 – 30,000 บาทต่อปี และ ไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 15.5, 14.0 และ 6.1 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีค่าบริโภคในครัวเรือน 38,510.77 บาทต่อปี สูงสุด 284,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 3,600 บาทต่อปี

ค่าการศึกษานูตร ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าการศึกษานูตร ไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.2 รองลงมาคือ 10,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.8 มีค่าการศึกษานูตร 20,001 – 30,000 บาทต่อปี 40,001 บาทต่อปีขึ้นไป และ 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 4.5, 4.2 และ 2.7 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วมีค่าการศึกษานูตร 21,822.27 บาทต่อปี สูงสุด 73,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 900 บาทต่อปี

ค่ารักษายาบาล ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่ารักษายาบาล 2,500 – 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 4.2 รองลงมาคือ ไม่เกิน 2,500 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.0 มีค่ารักษายาบาล 10,001 บาทต่อปีขึ้นไป และ 5,000 – 7,500 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ 0.4 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วมีค่ารักษายาบาล 12,586.54 บาทต่อปี สูงสุด 100,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 2,500 – 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาคือ ไม่เกิน 2,500 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 10,001 บาทต่อปีขึ้นไป และ 5,000 – 7,500 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ 8.9 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 6,004.44 บาทต่อปี สูงสุด 73,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 500 บาทต่อปี

ค่าใช้จ่ายรวมนอกภาคเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 30,001 -45,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ 60,001 บาทต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.5 มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 15,001 - 30,000 บาทต่อปี 45,001 - 60,000 บาทต่อปี และ ไม่เกิน ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.2, 17.8 และ 10.2 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 47,996.83 บาทต่อปี สูงสุด 284,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 3,600 บาทต่อปี

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร

ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ประเภทค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร			
ค่าบริโภคในครัวเรือน	115	43.6	
ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ	59	22.4	
ค่าการศึกษานูตร และค่าบริโภคในครัวเรือน	41	15.6	
ค่าการศึกษานูตร ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ	23	8.7	
ค่ารักษาพยาบาล และค่าบริโภคในครัวเรือน	12	4.6	
ค่าการศึกษานูตร ค่ารักษาพยาบาล และค่าบริโภคในครัวเรือน	7	2.7	
ค่าการศึกษานูตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ	4	1.5	
ค่ารักษาพยาบาล ค่าบริโภคในครัวเรือน และอื่น ๆ	3	1.1	
รวม	264	100.0	
รายจ่ายนอกภาคเกษตรรวม (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 15,000	27	10.2	Mean= 47,996.83 บาท
15,001 - 30,000	48	18.2	S.D.= 33,613.478
30,001 - 45,000	80	30.3	Min.= 3,600 บาท
45,001 - 60,000	47	17.8	Max.= 284,000 บาท
60,001 ขึ้นไป	62	23.5	
รวม	264	100.0	

ตาราง 13 (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ค่าบริโภคในครัวเรือน (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	16	6.1	Mean= 38,510.77 บาท
10,001 - 20,000	41	15.5	S.D.= 27,766.127
20,001 - 30,000	37	14.0	Min.= 3,600 บาท
30,001 - 40,000	96	36.4	Max.= 284,000 บาท
40,001 ขึ้นไป	74	28.0	
รวม	264	100.0	
ค่าการศึกษาบุตร (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 10,000	27	10.2	Mean= 21,822.27 บาท
10,001 - 20,000	18	6.8	S.D.= 17,705.260
20,001 - 30,000	12	4.5	Min.= 900 บาท
30,001 - 40,000	7	2.7	Max.= 73,000 บาท
40,001 ขึ้นไป	11	4.2	
ไม่มี	189	71.6	
รวม	264	100.0	
ค่ารักษาพยาบาล (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 2,500	8	3.0	Mean= 12,586.54 บาท
2,501 - 5,000	11	4.2	S.D.= 21,973.054
5,001 - 7,500	1	0.4	Min.= 1,000 บาท
10,001 ขึ้นไป	6	2.3	Max.= 100,000 บาท
ไม่มี	238	90.1	
รวม	264	100.0	

ตาราง 13 (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (บาทต่อปี)			
ไม่เกิน 2,500	21	23.3	Mean= 6,004.44 บาท
2,501 - 5,000	44	48.9	S.D.= 8,431.654
5,001 - 7,500	8	8.9	Min.= 500 บาท
10,001 ขึ้นไป	10	11.1	Max.= 73,000 บาท
ไม่มี	7	7.8	
รวม	90	100.0	

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ปัจจัยทางสังคม

จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน

จากตาราง 14 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนไม่มีผู้พึ่งพาในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ส่วนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีจำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือนมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 มีผู้พึ่งพาในครัวเรือน 3 คน และ 4 คนขึ้นไปจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.3 เหลือแล้วมีผู้พึ่งพาในครัวเรือน 2 คน สูงสุด 10 คน และต่ำสุด 1 คน

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามจำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน

จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน (คน)	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
1	53	20.1	Mean= 2.40 คน
2	69	26.1	S.D.= 1.369
3	35	13.3	Min.= 1 คน
4 ขึ้นไป	35	13.3	Max.= 10 คน
ไม่มี	72	27.2	
รวม	264	100.0	

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่

จากตาราง 15 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียน คิดเป็นร้อยละ 80.3 ที่เหลือไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ซึ่งลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเคยติดต่อกับพนักงาน ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 97.7 รองลงมาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และ ปลัดอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 0.5

ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมาคือ 2 ครั้งต่อปี 3 ครั้งต่อปี และ 4 ครั้งต่อปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.7, 9.1 และ 6.4 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 2.01 ครั้งต่อปี สูงสุด 12 ครั้งต่อปี และต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าที่

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่			
ไม่เคย	52	19.7	
เคย	212	80.3	
รวม	264	100.0	
ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ที่พบ			
พนักงาน ธ.ก.ส.	207	97.7	
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	2	0.9	
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	2	0.9	
ปลัดอำเภอ	1	0.5	
รวม	212	100.0	
ความถี่ในการพบกับเจ้าหน้าที่ (ครั้งต่อปี)			
1	98	37.1	Mean= 2.01 ครั้งต่อปี
2	73	27.7	S.D.= 1.427
3	24	9.1	Min.= 1 ครั้งต่อปี
4 ขึ้นไป	17	6.4	Max.= 12 ครั้งต่อปี
ไม่เคยพบ	52	19.7	
รวม	264	100.0	

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การกู้ยืมเงินและการค้างชำระหนี้

จากตาราง 16 พบว่า

ปี พ.ศ. ที่ขอกู้เงิน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่กู้เงินกองทุนหมุนเวียน ปี พ.ศ. 2540 – 2544 คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาปี พ.ศ. 2535 - 2539 คิดเป็นร้อยละ 30.7 และปี พ.ศ. 2545 - 2549 คิดเป็นร้อยละ 9.1

หากพิจารณาจากจำนวนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนของจังหวัดสุรินทร์ทั้งหมดพบว่า ในปี พ.ศ. 2535 – 3539 มีเกษตรกรเป็นลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน จำนวน 137 ราย เป็นหนี้ค้างชำระจำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.05 ของลูกหนี้ทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ สาเหตุเนื่องจากในช่วงปีดังกล่าวเป็นระยะแรกของการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน ดังนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพยายามช่วยเกษตรกรที่เป็นหนี้ในระบบทั้งหมดให้เข้าสู่กองทุน โดยในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือไม่ได้ดูศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้ประกอบกับทำให้ลูกหนี้ปกติที่มีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำอยู่แล้ว ถึงแม้จะเข้าสู่ระบบกองทุนก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้

สำหรับในปี พ.ศ. 2540 – 2544 มีเกษตรกรเป็นลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน จำนวน 337 ราย เป็นหนี้ค้างชำระจำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.6 ของลูกหนี้ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2540 – 2544 ซึ่งจะเห็นว่า อัตราการค้างชำระหนี้ลดลงเมื่อเทียบกับลูกหนี้ปี พ.ศ. 2535 – 2539 เนื่องจากในช่วงดังกล่าวในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ได้ให้ความสำคัญกับศักยภาพการชำระหนี้สินของลูกหนี้ประกอบด้วยโดยในการยื่นเรื่องขอกู้เงินเกษตรกรจะต้องทำแผนผลิต แผนการชำระหนี้สินเข้ามาประกอบการพิจารณาด้วย หากเกษตรกรรายใดไม่สามารถชำระหนี้สินได้จะไม่พิจารณาให้กู้เงินตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อไม่ให้หนี้ค้างและเป็นภาระกับกองทุนแต่ที่ยังมีหนี้ค้างในอัตราร้อยละ 54.6 สาเหตุเกิดจากการวิเคราะห์แผนการผลิต แผนการชำระหนี้ครั้งแรก เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้แต่เมื่อเงินไปแล้วไม่ดำเนินการตามแผนการผลิต ประกอบกับกองทุนไม่มีระบบการติดตามที่ดีและไม่มีหน่วยงานที่จะเข้าไปดูแลและส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น หรือทำตามแผนการผลิต ในครั้งแรก เนื่องจากในช่วงเวลา 2540 – 2544 กองทุนหมุนเวียนฯ อยู่ในการกำกับดูแลและดำเนินการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งไม่มีหน่วยงานในพื้นที่ระดับจังหวัดและอำเภอ

สำหรับในปี พ.ศ. 2545 – 2549 มีเกษตรกรเป็นลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน จำนวน 85 ราย เป็นหนี้ค้างชำระจำนวน 40 รายคิดเป็นร้อยละ 47.05 ของลูกหนี้ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2545 – 2549 ซึ่งจะเห็นว่าอัตราการค้างชำระหนี้ลดลงเมื่อเทียบกับลูกหนี้ปี พ.ศ. 2535 – 2539 และปี พ.ศ. 2540 –

2544 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการและได้ออนย้ายกองทุนหมุนเวียน ซึ่งเดิมอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหลังจากที่อนุมัติให้เกษตรกรกู้ยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียนฯ แล้วได้ประสานงานให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดและอำเภอ เช่น เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ เป็นต้น เข้าไปดูแลและส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้แก่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ เพื่อให้มีรายได้สูงขึ้น และสามารถชำระหนี้คืนกองทุนได้ แต่ที่ยังมีหนี้ค้างชำระในอัตราร้อยละ 47.05 เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2549 ได้มีกลุ่มเกษตรกรหลายๆ กลุ่มเดินขบวนเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกหนี้หรือโอนหนี้เข้าสู่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (คนละกองทุนกับกองทุนหมุนเวียนฯ) และรัฐบาลได้มีนโยบายการโอนหนี้เข้าสู่กองทุนฟื้นฟู ต้องเป็นหนี้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหรือถูกยึดทรัพย์ขายทอดตลาดโดยจะตัดหนี้เงินเหลือครึ่งหนึ่งจากหนี้เดิมทำให้แกนนำเกษตรกรไปปลุกระดมให้ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ไม่ต้องชำระหนี้เพื่อให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและจะได้ขอให้กองทุนหมุนเวียนฯ ตัดหนี้เงินต้นเหลือครึ่งหนึ่งเหมือนกองทุนฟื้นฟู

วงเงินกู้

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนกู้เงินกองทุนหมุนเวียน อยู่ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาอยู่ระหว่าง 50,001- 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.2 กู้เงินกองทุนหมุนเวียนมากกว่า 200,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.5 และต่ำกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.2 ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนกู้เงินกองทุน 129,025.90 บาท สูงสุด 345,000 บาท ต่ำสุด 20,000 บาท

การค้างชำระหนี้

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีการค้างชำระหนี้กับกองทุนหมุนเวียน (ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยสะสม) 50,001 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.4 รองลงมา ไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.8 ระหว่าง 100,001 - 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.3 มากกว่า 200,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.4 และ มีหนี้ค้างชำระ 150,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.1 ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีการค้างชำระหนี้ 120,207.04 บาท สูงสุด 551,859 บาท ต่ำสุด 1,995 บาท

จำนวนงวดในการค้างชำระหนี้

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนงวดการค้างชำระหนี้ต่อกองทุนหมุนเวียนอยู่ระหว่าง 6 – 10 งวด คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาอยู่ระหว่าง 11 – 15 งวด คิดเป็นร้อยละ 27.3 ระหว่าง 1 – 5 งวด คิดเป็นร้อยละ 25.4 และระหว่าง 16 – 20 งวด คิดเป็นร้อยละ 1.9 ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนงวดการค้างชำระหนี้ 8.15 งวด สูงสุด 20 งวด ต่ำสุด 1 งวด

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามปีที่ขอกู้เงิน วงเงินกู้ หนี้ค้างชำระ และจำนวนงวดค้างชำระ

การกู้ยืมเงินและการค้างชำระหนี้	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ปี พ.ศ. ที่ขอกู้เงิน			
พ.ศ. 2535 – 2539	81	30.7	
พ.ศ. 2540 – 2544	159	60.2	
พ.ศ. 2545 – 2549	24	9.1	
วงเงินกู้ (บาท)			
ไม่เกิน 50,000	27	10.2	Mean= 129,025.9 บาท
50,001 – 100,000	93	35.2	S.D.= 70,197.44
100,001 – 200,000	111	42.1	Min.= 20,000 บาท
200,001 ขึ้นไป	33	12.5	Max.= 345,000 บาท
การค้างชำระหนี้ (บาท)			
ไม่เกิน 50,000	68	25.8	Mean= 120,207.04 บาท
50,001-100,000	75	28.4	S.D.= 99,719.053
100,001 - 150,000	51	19.3	Min.= 1,995 บาท
150,001 - 200,000	24	9.1	Max.= 551,859 บาท
200,001 ขึ้นไป	46	17.4	
จำนวนงวดในการค้างชำระ (งวด)			
1 – 5	67	25.4	Mean= 8.15 งวด
6 – 10	120	45.4	S.D.= 3.625
11 – 15	72	27.3	Min.= 1 งวด
16 – 20	5	1.9	Max.= 20 งวด

หนี้ค้างชำระ

จากตาราง 17 พบว่า

ประเภทของหนี้ค้างชำระ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาค้างชำระเฉพาะเงินต้น คิดเป็นร้อยละ 21.2 และค้างชำระเฉพาะดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 18.6

หนี้ค้างชำระ (จำนวนเงินต้นและดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ)

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้ค้างชำระทั้งดอกเบี้ยและเงินต้น 100,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.1 รองลงมาคือ ไม่เกิน 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.1 ระหว่าง 50,001 – 75,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.4 ระหว่าง 25,001 – 50,000 บาท และ 75,001 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.4 และ 11.0 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้ค้างชำระ เฉลี่ย 91,942.97 บาท สูงสุด 551,859 บาท และต่ำสุด 59 บาท โดยแบ่งจำนวนเงินต้น และดอกเบี้ยดังนี้

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่ไม่มีเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ คิดเป็นร้อยละ 18.5 ส่วนลูกหนี้ที่มีเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ มีจำนวนเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ 100,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาคือ ระหว่าง 25,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 ระหว่าง 50,001 - 75,000 บาท ไม่เกิน 25,000 บาท และ ระหว่าง 75,001 - 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.9, 12.9 และ 10.6 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้มีเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ 85,627.62 บาท สูงสุด 341,705 บาท และต่ำสุด 3,497 บาท

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่ไม่มีดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนลูกหนี้ที่มีดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ มีจำนวนดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระไม่เกิน 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาคือ ระหว่าง 25,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.6 มีดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ 100,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.6 ระหว่าง 50,001 - 75,000 บาท และ ระหว่าง 75,001 - 100,000 บาท จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ซึ่งเฉลี่ยแล้วลูกหนี้มีดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ 28,187.52 บาท สูงสุด 231,859 บาท และต่ำสุด 59 บาท

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามหนี้ค้างชำระ

หนี้ค้างชำระ	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ประเภทของหนี้ค้างชำระ			
ค้างชำระเฉพาะเงินต้น	56	21.2	
ค้างชำระเฉพาะดอกเบี้ย	49	18.6	
ค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย	159	60.2	
หนี้ค้างชำระ (บาท)			
ไม่เกิน 25,000	77	29.1	Mean= 91,942.97 บาท
25,001- 50,000	30	11.4	S.D.= 97,375.11
50,001 – 75,000	38	14.4	Min.= 59 บาท
75,001 - 100,000	29	11.0	Max.= 551,859 บาท
100,001 ขึ้นไป	90	34.1	

ตาราง 17 (ต่อ)

หนี้ค้างชำระ	จำนวน (n=264)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
จำนวนเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ (บาท)			
ไม่เกิน 25,000	34	12.9	Mean= 85,627.62 บาท
25,001 - 50,000	44	16.7	S.D.= 67,659.129
50,001 - 75,000	42	15.9	Min.= 3,497 บาท
75,001 - 100,000	28	10.6	Max.= 341,705 บาท
100,001 ขึ้นไป	67	25.4	
ไม่มีเงินต้นที่ถึงกำหนดชำระ	49	18.5	
จำนวนดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ (บาท)			
ไม่เกิน 25,000	141	53.4	Mean= 28,187.52 บาท
25,001 - 50,000	28	10.6	S.D.= 40,453.870
50,001 - 75,000	12	4.6	Min.= 59 บาท
75,001 - 100,000	12	4.6	Max.= 231,859 บาท
100,001 ขึ้นไป	15	5.6	
ไม่มีดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ	56	21.2	

สาเหตุของการค้างชำระหนี้

จากตาราง 18 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีการค้างชำระหนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากรายได้ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาเกิดจากการใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน (ค่าอุปถัมภ์ของ คนในครอบครัว และค่าซ่อมแซมบ้านเรือน) คิดเป็นร้อยละ 34.9 มีหนี้สินภายนอก คิดเป็นร้อยละ 6.4 ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ เกิดจากฝนแล้ง คิดเป็นร้อยละ 3.4

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามสาเหตุของการค้างชำระหนี้

สาเหตุของการค้างชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ไม่เพียงพอ	134	50.8
มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน	92	34.9
มีหนี้สินภายนอก	17	6.4
ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ	12	4.5
ฝนแล้ง	9	3.4
รวม	264	100.0

แหล่งหนี้สินอื่น

จากตาราง 19 พบว่า

แหล่งหนี้สินอื่น

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ไม่มีหนี้สินอื่น ๆ นอกจากหนี้กองทุนหมุนเวียน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ที่เหลือมีหนี้สินอื่น คิดเป็นร้อยละ 76.1 โดยลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีหนี้สินมีหนี้สินกับสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ เจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาคือ มีหนี้สินกับสหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 21.9 มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 12.9 มีหนี้สินกับเจ้าหนี้ภายนอก หรือ ธ.ก.ส. ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.5 มีหนี้สินกับธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ และกองทุนหมู่บ้าน และสหกรณ์การเกษตร และเจ้าหนี้ภายนอก คิดเป็นร้อยละ 5.5 และ 5.0 ตามลำดับ มีหนี้สินกับสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. สหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.5 มีหนี้สินกับเจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.0 มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. หรือ ธ.ก.ส. และเจ้าหนี้ภายนอก จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.5 มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน หรือ ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ เจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.0 มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน หรือ สหกรณ์การเกษตร เจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามแหล่งหนี้สินอื่น

แหล่งหนี้สินอื่น	จำนวน	ร้อยละ
กู้แหล่งหนี้สินอื่น		
ไม่กู้	63	23.9
กู้แหล่งอื่น	201	76.1
รวม	264	100.0
แหล่งหนี้สินอื่น		
สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ เจ้าหนี้ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน	56	27.9
สหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน	44	21.9
กองทุนหมู่บ้าน	26	12.9
เจ้าหนี้ภายนอก	13	6.5
ธ.ก.ส. ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ และกองทุนหมู่บ้าน	13	6.5

ตาราง 19 (ต่อ)

แหล่งหนี้สินอื่น	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ และกองทุนหมู่บ้าน	11	5.5
สหกรณ์การเกษตร และเจ้าหน้าที่ภายนอก	10	5.0
สหกรณ์การเกษตร	5	2.5
ร.ก.ส. สหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน	5	2.5
เจ้าหน้าที่ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน	4	2.0
ร.ก.ส.	3	1.5
ร.ก.ส. และเจ้าหน้าที่ภายนอก	3	1.5
ร.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน	2	1.0
ร.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร	2	1.0
ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ เจ้าหน้าที่ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน	2	1.0
ร.ก.ส. เจ้าหน้าที่ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน	1	0.5
สหกรณ์การเกษตร เจ้าหน้าที่ภายนอก และกองทุนหมู่บ้าน	1	0.5
รวม	201	100.0

จำนวนหนี้สินจำแนกตามแหล่งหนี้สิน

จากตาราง 20 พบว่า ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีหนี้สินจากแหล่งอื่น มีหนี้สินไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ 50,001 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.9 มีหนี้สิน 100,001 – 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.6 มีหนี้สิน 200,001 บาทขึ้นไป และ 150,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ 2.3 ตามลำดับ ซึ่งโดยเฉลี่ย 77,642.04 บาท สูงสุด 1,550,000 บาท ต่ำสุด 3,000 บาท โดยมีจำนวนหนี้สินจำแนกตามแหล่งหนี้สิน ดังนี้

จำนวนหนี้สินกับ ร.ก.ส.

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้สินกับ ร.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 35.6 โดยมีหนี้สินระหว่าง 25,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.8 รองลงมาคือ มีหนี้สิน ไม่เกิน 25,000 บาท มีหนี้สินระหว่าง 75,001 - 100,000 บาท มีหนี้สิน 100,001 ขึ้นไป และ 50,001 - 75,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.8, 5.7, 5.3 และ 3.0 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีหนี้สินกับ ร.ก.ส. 66,255.86 บาท สูงสุด 350,000 บาท และต่ำสุด 7,000 บาท

จำนวนหนี้สินกับสหกรณ์การเกษตร

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้สินกับ สหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 11.0 โดยมีหนี้สินไม่เกิน 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.3 รองลงมาคือ มีหนี้สิน 25,001 - 50,000 บาท คิดเป็น

ร้อยละ 4.5 มีหนี้สินระหว่าง 50,001 - 75,000 บาท 75,001 - 100,000 บาท และมีหนี้สิน 100,001 ขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีหนี้สินกับสหกรณ์การเกษตร 57,103.45 บาท สูงสุด 800,000 บาท และต่ำสุด 5,000 บาท

จำนวนหนี้สินกับธนาคารพาณิชย์

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้สินกับ ธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 2.3 โดยมีหนี้สิน 100,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 รองลงมาคือ ไม่เกิน 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.8 ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีหนี้สินกับธนาคารพาณิชย์ 168,333.33 บาท สูงสุด 500,000 บาท และต่ำสุด 10,000 บาท

จำนวนหนี้สินนอกระบบ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้สินนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 21.6 โดยมีหนี้สินไม่เกิน 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.2 รองลงมาคือ มีหนี้สิน 25,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.4 มีหนี้สิน 100,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.8 มีหนี้สินระหว่าง 50,001 - 75,000 บาท และ 75,001 - 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1 และ 0.8 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีหนี้สินนอกระบบ 58,872.55 บาท สูงสุด 300,000 บาท และต่ำสุด 3,000 บาท

จำนวนหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยมีหนี้สินระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.9 มีหนี้สิน 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.2 มีหนี้สิน 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.1 และมีหนี้สินระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.8 ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน 24,730.00 บาท สูงสุด 280,000 บาท และต่ำสุด 3,000 บาท

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามจำนวนหนี้สินจากแหล่งอื่น

แหล่งหนี้สินอื่น	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
จำนวนหนี้สินจากแหล่งอื่น (บาท)			
ไม่เกิน 50,000	113	42.8	Mean= 77,642.04 บาท
50,001 - 100,000	42	15.9	S.D.= 128,924.999
100,001 - 150,000	28	10.6	Min.= 3,000 บาท
150,001 - 200,000	6	2.3	Max.= 1,550,000 บาท
200,001 ขึ้นไป	12	4.5	
รวม	201	100.0	

ตาราง 20 (ต่อ)

แหล่งหนี้สินอื่น	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
จำนวนหนี้สินจาก ธ.ก.ส. (บาท)			
ไม่เกิน 25,000	18	6.8	Mean= 66,255.86 บาท
25,001 - 50,000	39	14.8	S.D.= 58,401.706
50,001 - 75,000	8	3.0	Min.= 7,000 บาท
75,001 - 100,000	15	5.7	Max.= 350,000 บาท
100,001 ขึ้นไป	14	5.3	
รวม	94	100.0	
จำนวนหนี้สินจากสหกรณ์การเกษตร			
ไม่เกิน 25,000	14	5.3	Mean= 57,103.45 บาท
25,001 - 50,000	12	4.5	S.D.= 144,202.820
50,001 - 75,000	1	0.4	Min.= 5,000 บาท
75,001 - 100,000	1	0.4	Max.= 800,000 บาท
100,001 ขึ้นไป	1	0.4	
รวม	29	100.0	
จำนวนหนี้สินจากธนาคารพาณิชย์			
ไม่เกิน 25,000	2	0.8	Mean= 168,333.33 บาท
25,001 - 50,000	0	0	S.D.= 184,408.966
50,001 - 75,000	0	0	Min.= 10,000 บาท
75,001 - 100,000	0	0	Max.= 500,000 บาท
100,001 ขึ้นไป	3	1.1	
รวม	5	100.0	
จำนวนหนี้สินจากหนีภายนอก			
ไม่เกิน 25,000	19	7.2	Mean= 58,872.55 บาท
25,001 - 50,000	17	6.4	S.D.= 67,478.948
50,001 - 75,000	3	1.1	Min.= 3,000 บาท
75,001 - 100,000	2	0.8	Max.= 300,000 บาท
100,001 ขึ้นไป	10	3.8	
รวม	51	100.0	

ตาราง 20 (ต่อ)

แหล่งหนี้สินอื่น	จำนวน	ร้อยละ	ค่าสถิติ
จำนวนหนี้สินจากกองทุนหมู่บ้าน			
ไม่เกิน 10,000	34	12.9	Mean= 24,730.00 บาท
10,001 - 20,000	71	26.9	S.D.= 27,147.165
20,001 - 30,000	19	7.2	Min.= 3,000 บาท
30,001 - 40,000	10	3.8	Max.= 280,000 บาท
40,001 ขึ้นไป	16	6.1	
รวม	150	100.0	

แหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินงาน

จากตาราง 21 พบว่า ในการดำเนินงานในฟาร์ม ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีแหล่งทุนในการดำเนินงานจากทุนของตนเองและ ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 17.0 รองลงมาคือ ธ.ก.ส. อย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 15.5 ทุนของตนเองอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 14.8 ทุนของตนเอง และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 14.4 กองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ทุนของตนเอง และกู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 6.1 กู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ และ สหกรณ์ หรือ ธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ทุนของตนเอง และสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 2.7 กู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ และ ธ.ก.ส. และ กู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 2.3 และ 1.9 ตามลำดับ กู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ และกองทุนหมู่บ้าน หรือสหกรณ์ และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.5 สหกรณ์อย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 1.1 ทุนของตนเอง และธนาคารพาณิชย์ หรือทุนของตนเอง หรือ กู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ และ ธ.ก.ส. หรือกู้ยืมเจ้าหนี้ นอกระบบ และธนาคารพาณิชย์ หรือ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และ ธ.ก.ส. และธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินงาน

แหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
ทุนของตนเอง และ ธ.ก.ส.	45	17.0
ธ.ก.ส. อย่างเดียว	41	15.5
ทุนของตนเองอย่างเดียว	39	14.8
ทุนของตนเอง และกองทุนหมู่บ้าน	38	14.4
กองทุนหมู่บ้าน	31	11.7
ทุนของตนเอง และกู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ	16	6.1
กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ และ สหกรณ์	8	3.0
ธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน	8	3.0
ทุนของตนเอง และสหกรณ์	7	2.7
กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ และ ธ.ก.ส.	6	2.3
กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ	5	1.9
กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ และกองทุนหมู่บ้าน	4	1.5
สหกรณ์ และกองทุนหมู่บ้าน	4	1.5
สหกรณ์อย่างเดียว	3	1.1
ทุนของตนเอง และธนาคารพาณิชย์	2	0.8
ทุนของตนเอง กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ และ ธ.ก.ส.	2	0.8
กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ และธนาคารพาณิชย์	2	0.8
ธ.ก.ส. และสหกรณ์	2	0.8
ธ.ก.ส. และธนาคารพาณิชย์	1	0.4
รวม	264	100.0

ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใชจ่ายนอกภาคเกษตร มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

จากตาราง 22 พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านลักษณะการถือครองที่ดิน มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านขนาดการถือครองที่ดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรืออาจกล่าวได้ว่า

การค้างชำระหนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการถือครองที่ดิน โดยเกษตรกรที่มีลักษณะการถือครองที่ดินแตกต่างกันจะมีการค้างชำระหนี้แตกต่างกัน กล่าวคือ ลูกหนี้ที่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ไม่เกิน 50,000 บาท ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีที่ดินเป็นที่เช่า หรือ ทั้งของตนเองและเช่า ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ 50,001 – 100,000 บาท ส่วนลูกหนี้ที่ถือครองที่ดินที่มีผู้ให้ทำฟรี ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ 200,001 บาทขึ้นไป

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะการถือครองที่ดิน และขนาดการถือครองที่ดิน กับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	การค้างชำระหนี้ (บาท)										ค่าสถิติ
	ไม่เกิน		50,001 –		100,001 –		150,001 –		200,001 ขึ้น		
	50,000		100,000		150,000		200,000		ไป		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
ลักษณะการถือครองที่ดิน											
ที่ดินของตนเอง	57	21.6	54	20.5	45	17.0	19	7.2	36	13.6	χ^2 -test = 19.145
เป็นที่เช่า	0	-	4	1.5	0	-	0	-	2	0.8	Sig. = 0.048*
ที่ดินของตนเองและที่เช่า	11	4.2	16	6.1	5	1.9	5	1.9	5	1.9	df. = 12
ให้ทำฟรี	0	-	1	0.4	1	0.4	0	-	3	1.1	
ขนาดการถือครองที่ดิน											
ขนาดเล็ก	15	5.7	16	6.1	11	4.2	4	1.5	10	3.8	χ^2 -test = 6.500
ขนาดกลาง	22	8.3	24	9.1	25	9.5	9	3.4	14	5.3	Sig. = 0.586
ขนาดใหญ่	31	11.7	35	13.3	15	5.7	11	4.2	22	8.3	df. = 8

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, * $P > 0.05$

จากตาราง 23 พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ด้านค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้รวมภาคการเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้นอกภาคเกษตร รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช และค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรืออาจกล่าวได้ว่า การค้างชำระหนี้ขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ โดยเกษตรกรที่มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์แตกต่างกันจะมีการค้างชำระหนี้แตกต่างกัน กล่าวคือ ลูกหนี้ที่มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ไม่เกิน 20,000 บาท และเกิน 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ไม่เกิน 200,000 บาท ส่วนลูกหนี้ที่มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ 20,001 – 30,000 บาท ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ 200,001 บาทขึ้นไป

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์ และค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรกับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	การค้างชำระหนี้ (บาท)										ค่าสถิติ
	ไม่เกิน		50,001 –		100,001 -		150,001 –		200,001 ขึ้น		
	50,000		100,000		150,000		200,000		ไป		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
จำนวนแรงงาน (คน)											
1	7	2.7	15	5.7	10	3.8	6	2.3	6	2.3	r = -0.009
2	34	12.9	33	12.5	29	11.0	13	4.9	16	6.1	Sig. = 0.855
3	20	7.6	15	5.7	6	2.3	3	1.1	16	6.1	
4 ขึ้นไป	7	2.7	12	4.5	6	2.3	2	0.8	8	3.0	
รายได้รวมภาคเกษตร (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 30,000	25	9.5	30	11.4	22	8.3	13	4.9	19	7.2	r = -0.050
30,001-60,000	25	9.5	25	9.5	22	8.3	6	2.3	18	6.8	Sig. = 0.240
60,001-90,000	13	4.9	10	3.8	6	2.3	3	1.1	3	1.1	
90,001 ขึ้นไป	5	1.9	10	3.8	1	0.4	2	0.8	6	2.3	

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	การจ้างชำระหนี้ (บาท)										ค่าสถิติ
	ไม่เกิน		50,001 –		100,001 -		150,001 –		200,001 ขึ้น		
	50,000		100,000		150,000		200,000		ไป		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
รายได้จากการปลูกพืช (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 30,000	27	10.4	33	12.7	24	9.2	15	5.8	21	8.1	r = -0.056
30,001-60,000	28	10.8	24	9.2	20	7.7	5	1.9	17	6.5	Sig. = 0.190
60,001-90,000	8	3.1	8	3.1	5	1.9	3	1.2	1	0.4	
90,001 ขึ้นไป	5	1.9	10	3.8	1	0.4	1	0.4	4	1.5	
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 30,000	19	32.2	13	22.0	5	8.5	4	6.8	7	11.9	r = 0.158
30,001-60,000	1	1.7	1	1.7	1	1.7	2	3.4	4	6.8	Sig. = 0.104
60,001-90,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
90,001 ขึ้นไป	-	-	1	1.7	-	-	-	-	1	1.7	
รายได้นอกภาคการเกษตร (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 10,000	7	3.2	16	7.3	13	6.0	2	0.9	4	1.8	r = 0.028
10,001-20,000	11	5.0	16	7.3	8	3.7	5	2.3	5	2.3	Sig. = 0.606
20,001-30,000	7	3.2	10	4.6	6	2.8	5	2.3	4	1.8	
30,001-40,000	11	5.0	5	2.3	2	0.9	1	0.5	7	3.2	
40,001 ขึ้นไป	20	9.2	17	7.8	13	6.0	6	2.8	17	7.8	
รายจ่ายภาคการเกษตร (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 10,000	13	4.9	8	3.0	12	4.5	5	1.9	3	1.1	r = -0.014
10,001-20,000	16	6.1	30	11.4	18	6.8	9	3.4	14	5.3	Sig. = 0.753
20,001-30,000	14	5.3	17	6.4	14	5.3	4	1.5	11	4.2	
30,001-40,000	13	4.9	6	2.3	3	1.1	3	1.1	10	3.8	
40,001 ขึ้นไป	12	4.5	14	5.3	4	1.5	3	1.1	8	3.0	
รายจ่ายจากการปลูกพืช (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 10,000	13	5.0	9	3.5	12	4.6	5	1.9	3	1.2	r = -0.022
10,001-20,000	20	7.7	31	11.9	19	7.3	10	3.8	16	6.2	Sig. = 0.616
20,001-30,000	15	5.8	18	6.9	13	5.0	5	1.9	10	3.8	
30,001-40,000	11	4.2	5	1.9	2	0.8	3	1.2	8	3.1	
40,001 ขึ้นไป	9	3.5	12	4.6	4	1.5	1	0.4	6	2.3	

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	การค้างชำระหนี้ (บาท)										ค่าสถิติ
	ไม่เกิน		50,001 –		100,001 -		150,001 –		200,001 ขึ้น		
	50,000		100,000		150,000		200,000		ไป		
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 10,000	18	31.0	11	19.0	5	8.6	4	6.9	8	13.8	r = 0.108
10,001-20,000	1	1.7	1	1.7	1	1.7	1	1.7	0	-	Sig. = 0.028*
20,001-30,000	0	-	1	1.7	0	-	0	-	2	3.4	
30,001-40,000	0	-	1	1.7	0	-	0	-	1	1.7	
40,001 ขึ้นไป	0	-	1	1.7	0	-	1	1.7	1	1.7	
รายจ่ายนอกภาคเกษตร (บาทต่อปี)											
ไม่เกิน 15,000	6	2.3	13	4.9	3	1.1	2	0.8	3	1.1	r = 0.050
15,001 - 30,000	11	4.2	20	7.6	8	3.0	2	0.8	7	2.7	Sig. = 0.287
30,001 - 45,000	24	9.1	14	5.3	13	4.9	9	3.4	20	7.6	
45,001 - 60,000	13	4.9	11	4.2	14	5.3	5	1.9	4	1.5	
60,001 ขึ้นไป	14	5.3	17	6.4	13	4.9	6	2.3	12	4.5	

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, $*P > 0.05$

จากข้อมูลข้างต้นลูกหนี้กองทุน มีอาชีพเกษตรกรรมและส่วนใหญ่จะปลูกพืชมากกว่าการเลี้ยงสัตว์ ที่ดินจึงเป็นแหล่งที่มาของรายได้ หากลูกหนี้มีที่ดินเป็นของตนเอง ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือจัดสรรผลผลิตให้บุคคลอื่น ย่อมจะได้ผลผลิตจากการใช้ที่ดินอย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงทำให้มีรายได้ในการชำระหนี้ ซึ่งพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการถือครองที่ดินกับการค้างชำระหนี้ ที่ลูกหนี้ที่มีดินเป็นของตนเองจะมีการค้างชำระหนี้ น้อย ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีการใช้ที่ดินฟรี ส่วนใหญ่จะมีการค้างชำระหนี้สูง นอกจากนี้ หากลูกหนี้มีค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์น้อยย่อมจะทำให้มีรายได้เหลือมาก สามารถชำระหนี้ได้มาก การค้างชำระหนี้ก็จะน้อยด้วย

ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ กล่าวคือ

ไม่ว่าลูกหนี้กองทุนจะมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเท่าใด ถือครองที่ดินขนาดไหน มีรายได้ภาคเกษตรหรือมีรายได้จากการปลูกพืชเท่าใดหรือรายได้นอกภาคเกษตรเท่าใด มีค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรหรือค่าใช้จ่ายการปลูกพืช หรือค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรจำนวนเท่าใด ส่วน

ใหญ่จะค้างชำระหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท หรือไม่ว่าลูกหนี้กองทุนจะมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เท่าใดส่วนใหญ่จะค้างชำระหนี้ไม่เกิน 200,000 บาท

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ จำนวนผู้พึ่งพา และความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

จากตาราง 24 พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ จำนวนผู้พึ่งพา และความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายความว่า

ความแตกต่างของจำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ โดยไม่ว่าลูกหนี้ที่มีจำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือนจำนวนกี่คนส่วนใหญ่จะมีการค้างชำระหนี้ไม่เกิน 150,000 บาท

ความแตกต่างของความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ โดยไม่ว่าลูกหนี้พบเจ้าหน้าที่จำนวนกี่ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่จะมีการค้างชำระหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการค้างชำระหนี้

การค้างชำระหนี้ (บาท)												ค่าสถิติ
ปัจจัยทางสังคม	ไม่เกิน 50,000		50,001 – 100,000		100,001 - 150,000		150,001 – 200,000		200,001 ขึ้นไป			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน (คน)												
1	8	3.0	22	8.3	15	5.7	2	0.8	6	2.3	r = 0.031	
2	12	4.5	20	7.6	15	5.7	9	3.4	13	4.9	Sig. = 0.569	
3	8	3.0	10	3.8	5	1.9	3	1.1	9	3.4		
4 ขึ้นไป	14	5.3	6	2.3	8	3.0	3	1.1	4	1.5		
ไม่มี	26	9.8	17	6.4	8	3.0	7	2.7	14	5.3		
ความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ (ครั้ง/ปี)												
1	23	8.7	26	9.8	20	7.6	7	2.7	22	8.3	r = -0.066	
2	20	7.6	22	8.3	12	4.5	7	2.7	12	4.5	Sig. = 0.190	
3	8	3.0	5	1.9	6	2.3	2	0.8	3	1.1		
4 ขึ้นไป	5	1.9	6	2.3	3	1.1	3	1.1	0	-		
ไม่เคยพบ	12	4.5	16	6.1	10	3.8	5	1.9	9	3.4		

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน และเพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีอายุเฉลี่ย 57.50 ปี ร้อยละ 86.4 สมรสแล้ว มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 87.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางด้านเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน ร้อยละ 79.9 มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยถือครองที่ดินเฉลี่ย 25.19 ไร่ ซึ่งในการถือครองที่ดินนั้น ลูกหนี้กองทุนถือครองที่ดินของตนเองเฉลี่ย 19.30 ไร่ ที่ดินเช่า เฉลี่ย 20.33 ไร่ ทั้งที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า เฉลี่ย 29.17 ไร่ และที่ดินของญาติพี่น้อง หรือที่ดินที่ให้ทำกินเปล่าไม่คิดค่าเช่าค่าตอบแทน เฉลี่ย 16.40 ไร่

สำหรับการประกอบอาชีพในภาคการเกษตรนั้น ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่จะปลูกพืชมากกว่าการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนร้อยละ 77.7 ปลูกพืชเพียงอย่างเดียว และร้อยละ 1.5 เลี้ยงสัตว์เพียงอย่างเดียว ส่วนรายได้นั้น ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายได้รวมจากภาคการเกษตร เฉลี่ย 48,896.55 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการปลูกพืชเฉลี่ย 44,782.26 บาทต่อปี และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 21,445.76 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายนั้น ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีค่าใช้จ่ายรวมจากภาคการเกษตร เฉลี่ย 25,830.41 บาทต่อปี แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากการปลูกพืชเฉลี่ย 23,837.27 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 10,716.17 บาทต่อปี ซึ่งหากพิจารณาในเรื่อง

ของผลการประกอบอาชีพ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนร้อยละ 13.3 ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ การเกษตร ซึ่งขาดทุนเฉลี่ย 9,016.09 บาทต่อปี สำหรับลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีกำไรจากการประกอบอาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 86.7 นั้น เฉลี่ยแล้ว มีผลกำไรสุทธิ 27,969.53 บาทต่อปี

สำหรับรายได้นอกภาคเกษตร ประกอบด้วย รายได้จากบุตร รายได้จากการรับจ้างทั่วไป และรายได้อื่น ๆ เช่น การเลี้ยงโชค ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่ร้อยละ 82.6 มีรายได้จากนอกภาคเกษตรซึ่งเป็นรายได้จากบุตรส่งให้มากที่สุด โดยมีรายได้รวมเฉลี่ย 40,016.51 บาทต่อปี สำหรับค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร ประกอบด้วยค่าบริโภคในครัวเรือน ค่ารักษาพยาบาล ค่าการศึกษาบุตร ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าบริโภคในครัวเรือน โดยมีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 47,996.83 บาทต่อปี แบ่งเป็น ค่าบริโภคในครัวเรือน เฉลี่ย 38,510.77 บาทต่อปี ค่าการศึกษาบุตร เฉลี่ย 21,822.27 บาทต่อปี ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ย 12,586.54 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย 6,004.44 บาทต่อปี นอกจากนี้ลูกหนี้กองทุน นอกจากจะมีหนี้กับกองทุนแล้ว ร้อยละ 23.9 ยังมีหนี้จากแหล่งอื่น ปริมาณเฉลี่ย 77,642.04 บาท แบ่งเป็น หนี้สินจาก ธ.ก.ส. เฉลี่ย 66,255.86 บาท หนี้จากสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ย 57,103.45 บาท หนี้จากธนาคารพาณิชย์ เฉลี่ย 168,333.33 บาท จากเงินภายนอก เฉลี่ย 58,872.55 บาท และจากกองทุนหมู่บ้าน 24,730.00 บาท สำหรับแหล่งหนี้สินอื่นที่ลูกหนี้ใช้บริการมากที่สุด คือกองทุนหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ร้อยละ 27.2 ไม่มีผู้พึ่งพาในครัวเรือน ส่วนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีจำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน มีผู้พึ่งพาในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน

ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่นั้น ลูกหนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.3 เคยพบกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียน ซึ่งมีความถี่ในการพบกับเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 2.01 ครั้งต่อปี และส่วนใหญ่พบพนักงาน ธ.ก.ส. รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ ปลัดอำเภอ ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ร้อยละ 60.2 กู้เงินกองทุนหมุนเวียน ปี พ.ศ. 2540 – 2544 โดยมีวงเงินกู้เฉลี่ย 129,025.90 บาท ณ ปัจจุบัน มีการค้างชำระหนี้ เฉลี่ย 120,207.04 บาท และค้างส่งมาแล้วเฉลี่ย 8.15 งวด โดยร้อยละ 60.2 ค้างชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ซึ่งในจำนวนหนี้ค้าง

ชำระทั้งหมด มีหนี้ที่ถึงกำหนดชำระปัจจุบันเฉลี่ย 91,942.97 บาท แบ่งเป็นเงินต้นเฉลี่ย 85,627.62 บาท ดอกเบี้ยเฉลี่ย 28,187.52 บาท

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ร้อยละ 50.8 ให้ความเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดได้ เกิดจากรายได้ไม่เพียงพอ รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน หนี้สินภายนอก ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ และฝนแล้ง ตามลำดับ

ทางด้านหนี้สินภายนอกอื่นๆ ลูกหนี้กองทุนร้อยละ 76.1 มีหนี้สินจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบด้วย กองทุนหมู่บ้าน มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 24,730.00 บาท ธ.ก.ส. มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 66,255.86 บาท สหกรณ์การเกษตร มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 57,103.45 บาท ธนาคารพาณิชย์ มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 168,333.33 บาท และหนี้อื่นๆ มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 58,872.55 บาท

สำหรับแหล่งเงินทุนในการดำเนินงานในฟาร์มนั้น ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจะใช้ทั้งทุนของตนเอง และแหล่งเงินทุนภายนอกอื่น โดยใช้ทุนของตนเอง และ ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 17.0 ใช้ทุนจาก ธ.ก.ส. อย่างเดียว ร้อยละ 15.5 ทุนของตนเองอย่างเดียว ร้อยละ 14.8 ทุนของตนเอง และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 11.7

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกักเก็บแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา กับการค้างชำระหนี้ ตั้งสมมติฐาน คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ กับการค้างชำระหนี้

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ลักษณะการถือครองที่ดิน และค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ลูกหนี้จะมีการค้างชำระหนี้ต่ำหรือสูงขึ้นอยู่กับลักษณะการถือครองที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ โดย ลูกหนี้จะมีการค้างชำระหนี้ต่ำหากถือครองที่ดินเป็นของตนเอง และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ต่ำ

ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร และค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม กับการค้างชำระหนี้

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ จำนวนผู้พึ่งพา และความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ ลูกหนี้จะมีการค้างชำระหนี้ต่ำหรือสูงไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้พึ่งพา และความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ โดยลูกหนี้ส่วนใหญ่จะมีการค้างชำระหนี้ไม่เกิน 150,000 บาท ไม่ว่าจะมียานพาหนะหรือไม่ หรือจะมีการติดต่อบ่อยครั้งหรือไม่ ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ก็ตาม

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พบว่า

ลักษณะการถือครองที่ดิน มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ปรีชา แหริ (2539: 53) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่าการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. นอกจากนี้ ยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สกนธ์ อาภรณ์ (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้

ค่าใช้จ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของผลการศึกษาของ กัมปนาท เพ็ญสุภา และ ธีรพงษ์ มารรัมย์ ที่พบว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รายจ่ายการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้

จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ภาคเกษตรรายได้จากการปลูกพืช รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร และค่าใช้จ่ายการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของประเจิด สินทรัพย์ และ ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ (2529) ได้ศึกษาปัญหาและพฤติกรรมในการลงทุนของเอกชนในสาขาเกษตรในบางภาคของประเทศไทย พบว่า ความสามารถในการชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อฟาร์มมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้นขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Maharjan (1981) ทำการวิจัยในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา พบว่า การชำระหนี้เงินกู้ของผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่จะดีกว่าผู้ถือ

ครองที่ดินขนาดเล็ก ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา (2527) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ของชาวไร่สับปะรดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรคือรายได้สุทธิ ซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อที่การเพาะปลูกของเกษตรกร ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อรพรรณ รุ่งโรจนารักษ์ (2533) ได้วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า ความสามารถในการชำระหนี้สินเฉลี่ยฟาร์มมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อขนาดของฟาร์มใหญ่ขึ้น ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กัลยา ไทวิชญ์ชัย (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในรอบปีบัญชี 2533 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้สินสินเชื่อในเชิงบวก คือ รายได้จากการเกษตร และค่าใช้จ่ายในการบริโภค ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กัมปนาท เพ็ญสุภา (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่า ปริมาณรายได้จากการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภคมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ ปรีชา แสง (2539) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่าการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับขนาดของฟาร์ม และรายได้ในฟาร์มของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ณ ตะวัน หมั่นอดุสสำห์ (2541) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และนิคมสร้างตนเองลพบุรี จังหวัดลพบุรี โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้ของสมาชิกนิคม พบว่า รายได้จากการเกษตรและรายได้อื่น ๆ นอกภาคการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค และด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกนิคม มงคล การดี (2541) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาแม่แตง พบว่า ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในทิศทางเดียวกัน ชีรพงษ์ มารรัมย์ (2544) ได้ทำการศึกษาสภาพการกู้ยืมและการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าเกษตรกรลูกค้าที่มีรายได้การเกษตร รายจ่ายการเกษตร และรายจ่ายนอกภาคการเกษตร แตกต่างกัน มีการชำระหนี้เงินกู้แตกต่าง ถนอม พวงเกตุแก้ว (2549) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมศึกษา สาขาสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า รายได้ครัวเรือนภาคเกษตร และรายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตร มีผลต่อการค้างชำระหนี้

แต่สอดคล้องผลการศึกษาของ Maharjan (1981) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรขนาดเล็กในประเทศเนปาล พบว่าขนาดของที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้สินแต่อย่างใด ศิริพร ครุณธรรม (2529) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อ

การชำระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอยสะเก็ด จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขนาดเนื้อที่ถือครอง ขนาดครอบครัวไม่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สกนธ์ อาภรณ์ (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการศึกษา และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาดังนี้

1. กรณีลูกหนี้ที่เช่าที่ดินบุคคลอื่นทำกินกองทุนหมุนเวียนฯ ควรให้โอกาสลูกหนี้ดังกล่าวได้กู้เงินเพื่อนำไปเช่าซื้อที่ดินเป็นของตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึการเป็นเจ้าของและกล้าลงทุนในการพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์จะมีผลทำให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น มีรายได้มากขึ้น ซึ่งจะให้มีโอกาสชำระหนี้ได้มากยิ่งขึ้น หรือหากเจ้าของที่ดินเช่าไม่ยอมขายก็ต้องบังคับให้เจ้าของที่ดินปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กล่าวคือ การเช่าที่ดินแต่ละครั้งมีระยะเวลากำหนด 6 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลายาวเพียงพอที่ลูกหนี้สามารถที่จะพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และกล้าลงทุน ซึ่งจะมีผลทำให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น มีรายได้มากขึ้นและมีโอกาสชำระหนี้ได้มากยิ่งขึ้น

2. กองทุนหมุนเวียนฯ ควรให้การศึกษาและฝึกอบรมในด้านวินัยทางการเงินและการจัดการทางการเงินกับลูกหนี้ รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

3. กองทุนหมุนเวียนฯ ควรหาแนวทางสร้างรายได้ให้กับลูกหนี้ ทั้งที่เป็นรายได้ในภาคการเกษตรและรายได้นอกภาคการเกษตร โดยให้เงินกู้เท่าที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาอาชีพ ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรต้องให้สอดคล้องกับศักยภาพของลูกหนี้ที่พิจารณาจากสภาพการใช้ที่ดินที่เป็นอยู่ของเกษตรกร โดยทั่วไปควรส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ต่างๆที่ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ หรือเลี้ยงสัตว์แบบธรรมชาติที่พึ่งพิงปัจจัยจากภายนอกน้อย ดำเนินการส่งเสริมอยู่บนพื้นฐานของหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วนของการส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรของลูกหนี้ควรมีการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและประสานงานเพื่อที่ลูกหนี้จะได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยเชื่อมโยงกับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนของ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง เมื่อสำเร็จแล้วจะได้นำไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ของตนเอง

4. กองทุนหมุนเวียนฯ ควรมีมาตรการเชิงรุกโดยประสานงานให้ ธ.ก.ส. มีระบบการติดตามหนี้หรือพบปะลูกหนี้บ่อยขึ้น โดยรวมถึงลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้างชำระ และรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการชำระคืนโดยผ่อนส่งได้มากกว่า 1 ครั้งต่อปี เช่น การจัดระบบผ่อนส่งรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือนตามความสมัครใจและตามระยะเวลาการเกิดรายได้ของลูกหนี้

5. การพัฒนาฟื้นฟูอาชีพ อาชีพเสริมทางการเกษตรที่ควรให้การแนะนำได้แก่

5.1 ในพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติหรือชลประทาน ควรส่งเสริมให้ลูกหนี้ทำการปลูกผักพื้นบ้าน เช่น ผักกินใบชนิดต่าง ๆ แตงกวา พริก มะเขือ และถั่วฝักยาว เป็นต้น หรือส่งเสริมให้ขุดบ่อเลี้ยงปลา เช่น ปลานิล ปลาดุก และปลาตะเพียน เป็นต้น การปลูกผัก หรือเลี้ยงปลาทำให้ลูกหนี้มีรายได้เสริมตลอดทั้งปี ถ้ามีระบบอำนวยความสะดวกในการผ่อนชำระหนี้ที่ดี ลูกหนี้จะสามารถผ่อนส่งเป็นรายสัปดาห์ได้

5.2 พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำจะต้องอาศัยน้ำฝนเพียงแหล่งเดียว ควรได้รับการส่งเสริมให้ปลูกไม้ยืนต้นบนคันนา เช่น ยูคาลิปตัส เป็นต้น การปลูกไม้ยูคาลิปตัสที่เป็นไม้ยืนต้นนั้น เมื่อถึงเวลาที่ตัดไม้ออกจะได้เงินก้อนใหญ่ที่เพียงพอในการชำระหนี้ได้ ทั้งนี้ในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนานั้น ควรดำเนินการโดยประสานงานกับบริษัทเอกชนที่มีการดำเนินงานปลูกไม้ยูคาลิปตัสแบบครบวงจร ทั้งนี้ในการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา ไม่ได้มุ่งที่จะให้ชาวนาปลูกยูคาลิปตัสแทนข้าว แต่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่นาให้เต็มที่ยิ่งขึ้นโดยยังคงได้รับผลผลิตข้าวเช่นเดิม

5.3 การส่งเสริมให้เลี้ยงโคพื้นบ้าน โคนี้อ หรือปลูสัตว์อื่น ๆ ให้หลักคิดทำนองเดียวกันกับการปลูกไม้ยืนต้น นั่นคือเมื่อเลี้ยงสัตว์จนโตถึงเวลาก็นำออกขายจะได้เงินก้อนใหญ่ที่เพียงพอในการชำระหนี้ได้ เปรียบเสมือนเป็นการลงทุนและค่อยๆ เก็บออมเงินไว้เป็นรายวัน เมื่อถึงเวลา ก็จะได้เงินก้อนใหญ่ ยกตัวอย่าง เช่น การเลี้ยงโค 6 ตัว (ขายปีละ 2 ตัว และมีลูกโคเกิดใหม่ทดแทนที่ขายไป) ลูกหนี้จะมีรายได้ประมาณ 14,000 บาทต่อปี ซึ่งเพียงพอสำหรับการชำระคืนเงินกู้ที่มีวงเงินชำระปีละไม่เกิน 14,000 เป็นต้น โดยการเลี้ยงสัตว์นี้ ควรส่งเสริมให้เลี้ยงสัตว์ที่มีความชำนาญสูง และใช้ต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ หรือเลี้ยงแบบพื้นบ้านเพื่อลดต้นทุน

6. กองทุนหมุนเวียนฯ ควรสร้างกระบวนการและกลไกระบบอนุมัติเงินกู้แบบกลุ่มในการปล่อยเงินกู้เพิ่มเติมให้กับลูกหนี้เพื่อใช้ในการพัฒนาและฟื้นฟูอาชีพ และนำการแก้ปัญหาโดย การรวมกลุ่มกันของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ในการจัดระบบการผลิตและ

การตลาด เพื่อให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น การนำระบบประกันกลุ่มมาใช้ โดยการรวมกลุ่มของเกษตรกร ลูกหนี้ทำให้ลูกหนี้มีวินัยในการชำระหนี้มากขึ้นเพราะสามารถทราบถึงรายได้ รายจ่าย และสถานะทางการเงิน เช่น การทำศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีการรวมตัวกันผลิตเพื่อนำรายได้มาชำระหนี้ โดยบริหารกันเองในกลุ่ม ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้

7. เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคของลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้ มีค่ากับข้าวและอาหารรวมกับค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และรวมถึงค่าเลี้ยงโชค จึงน่าจะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ เช่น การปลูกผัก เลี้ยงปลา (เช่นการเลี้ยงปลาคูในบ่อซีเมนต์) และเลี้ยงไก่ ไข่ บริโภคในครัวเรือน และลดการดื่มสุรา สูบบุหรี่ และการเลี้ยงโชค ก็จะทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ลงได้มาก ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตก็สามารถลดลงได้โดยเลือกทำการผลิตที่ลดการพึ่งพิงปัจจัยจากภายนอก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของลูกหนี้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น ทำให้ทราบข้อมูลเฉพาะกลุ่มเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการวิจัยในภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงทางวิชาการ และในการปฏิบัติงานต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเพิ่มปัจจัยอื่นๆ ทางด้านสังคมในการวิจัยบางอย่าง เช่น การฝึกอบรมอาชีพของลูกหนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียนฯ เป็นต้น จะทำให้ได้ทราบถึงลักษณะการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพกับกลุ่มลูกหนี้เกี่ยวกับการค้างชำระหนี้ เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียนฯ ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2546. กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้
ยากจน พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กฤษฎา พวงเกิดแก้ว. 2549. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษา สาขาสารภี อำเภอสารภี
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- กัมปนาท เพ็ญสุภา. 2536. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยา ไทวิศิษฐ์ชัย. 2535. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ใน
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในรอบปีบัญชี 2533.
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกษม เอกทวีวัฒนเดช. 2548. ศึกษาปัญหาและสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
ชลบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณ ตะวัน หมั่นอุตสาหะ. 2541. พฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทศพร อาษากิจ. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- เทียนชัย รัตนดิลก. 2533. ปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอ
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2540. การแก้ไขปัญหาหนี้เงินกู้ในระบบ
กรณีศึกษากองทุน สปน. และเงินกู้ตามข้อบังคับฉบับที่ 16 ของ ธ.ก.ส. รายงานการวิจัย
โครงการนโยบายรัฐ. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2523. สินเชื่อการเกษตรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: บทพิจารณาพิมพ์.

- ธีรพงษ์ มารรัมย์. 2544. สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์. ขอนแก่น:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นีออน กลิ่นรัตน์. 2535. จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- บุญธรรม จิตต่อนันต์. 2536. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประคอง กรรณสูตร. 2531. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประเจ็ด ลินทรัพย์ และศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์. 2520. ปัญหาและพฤติกรรมในการลงทุนของ
เอกชนในสาขาเกษตร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีชา แสร์. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ
จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พูนทรัพย์ งามรัฐ และ สุขใจ น้ำผุด. 2536. การบริหารการเงินบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- มงคล การดี. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขา
แม่แตง กรณีศึกษาหน่วยอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- มรกต กันทะมา. 2531. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. .
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุวดี พุดะกุล. 2539. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. . กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ล้วน สายยศ. 2522. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์.
- วิทยา หมั่นเทศมัน. 2542. การประเมินผลโครงการปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรและผู้
ยากจน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์
ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2540. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: พชรกานต์
พับลิเคชั่น.
- ศิริชัย พงษ์ชัย. 2540. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- ศิริชัย พงษ์ชัย. 2540. ทฤษฎีทางสถิติสำหรับนักวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัดสำเนา).
- ศิริพร ครุณธรรม. 2529. การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอยสะเกิด จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สกันธ์ อาภรณ์. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ.2546 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมเกียรติ ฉายไธน์. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปี 2539. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- สมักร ไพศาลพงษ์. 2539. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการปรับปรุงที่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตในข้าวของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามารถ นิตยสมบัติ. 2536. “ธ.ก.ส. กับการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นธนาคารเพื่อพัฒนาชนบท”. วารสารธ.ก.ส. 15 (กรกฎาคม): 6.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2547. ระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานให้ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2549. รายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน. กรุงเทพฯ: ส่วนช่วยเหลือเกษตรกร สำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2537. รายงานผลเบื้องต้นสำมะโนการเกษตร พ.ศ.2536. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สุชา จันทรเฒ. 2544. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.
- สุนตรา บุญยาพิระศักดิ์. 2525. วิเคราะห์ความสามารถการใช้เงินกู้ของครัวเรือนชนบทในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวรรณ ชูโชติ. 2544. วิธีวิจัยทางสหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรรณ รุ่งโรจน์รักษ์. 2533. วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกของ
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา. 2527. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายชำระหนี้ของชาวไร่
สับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

อุดม ละม่อม. 2548. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรณีศึกษา สาขาพัฒนานิคม อำเภอพัฒนา
นิคม จังหวัดลพบุรี. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

Maharjan, Krishna Hari. 1981. *An Analysis of factors Affecting the Lone Repayment
Performance of Small Farmers in Niple*. Bangkok: Master's thesis, Thammasart
University.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่
เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546 กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้รวบรวมข้อมูลจากลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุรินทร์
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในงานวิจัยเพื่อความสำเร็จของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้และขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อจะได้นำผลไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว
3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน ส่วนที่ 1 จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 3 จำนวน 4 ข้อ ส่วนที่ 4 จำนวน 7 ข้อ

คำแนะนำ โปรดเติมข้อความลงช่องว่างหรือใส่เครื่องหมาย/ลงใน ☐ ตามความเป็นจริงของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....
2. ที่อยู่.....
.....
3. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
4. อายุ.....ปี (อายุเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
5. สถานภาพ ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้าย ☐ 4. หย่าร้าง

6. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. ระดับประถมศึกษา
 ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ☐ 4. อาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.)
☐ 5.ปริญญาตรีและสูงกว่า
 ☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางด้านเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

7. จำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด.....คน

8. ลักษณะการถือครองที่ดิน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ที่ดินของตนเอง จำนวน.....ไร่
☐ 2. เป็นที่เช่า จำนวน.....ไร่
☐ 3. อื่นๆ (ระบุ).....

9. ขนาดการถือครองที่ดินทำการเกษตร.....ไร่

10. การประกอบอาชีพ

10.1 การทำนาและเลี้ยงสัตว์

กิจกรรม	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน ผลผลิตต่อปี (หน่วย)	ราคาขาย บาท/หน่วย (บาท)	รายรับ ต่อไร่ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	กำไร (บาท)
นาปี						
นาปรัง						
ระบุชนิดพืช.....						
ระบุชนิดพืช.....						
ระบุชนิดพืช.....						

10.2 การเลี้ยงสัตว์

ชนิดของสัตว์	จำนวน (ตัว)	รายได้ต่อปี (บาท)	รายจ่ายต่อปี (บาท)	กำไร (บาท)
โค				
กระบือ				
ไก่ เป็ด				
สุกร				
แพะ				
อื่นๆ(ระบุ).....				
อื่นๆ(ระบุ).....				

11. ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร

11.1 ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช

รายละเอียดค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกแต่ละชนิด		
	1.....	2.....	3.....
พื้นที่ปลูก (ไร่)			
1. พันธุ์			
ค่าพันธุ์(ต่อไร่)			
จำนวนพันธุ์ที่ใช้ต่อไร่			
2. ค่าเตรียมดิน			
3. ค่าปุ๋ย			
ค่าปุ๋ย(ต่อไร่)			
จำนวนปุ๋ยที่ใช้ต่อไร่			
4. ค่ายาปราบศัตรูพืช			
5. ค่าแรงงาน (ต่อคน)			
6. ค่าเช่าที่ (ต่อไร่)			
7. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต(ต่อไร่)			
รวมรายจ่ายทั้งหมด(ต่อไร่)			

11.1 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์

รายละเอียดค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์		
	1.....	2.....	3.....
จำนวนสัตว์เลี้ยง (ตัว)			
1. ค่าพันธุ์			
2. ค่าโรงเรือน			
3. ค่าอาหารชั้น			
ค่าอาหารชั้น			
จำนวนอาหารชั้นที่ใช้ต่อตัว			
4. อาหารหยาบ			
ค่าอาหารหยาบ			
จำนวนอาหารหยาบที่ใช้ต่อตัว			
5. ค่ายาเคมี			
6. ค่ายาชีวภาพ			
7. ค่าแรงงาน			
รวมรายจ่ายทั้งหมด (ต่อปี)			

สรุปรายได้และรายจ่ายในการเกษตร

รายได้จากพืชทั้งหมด.....บาท

รายได้จากสัตว์ทั้งหมด.....บาท

รวมรายได้จากการเกษตร.....บาท (1)

รายจ่ายในการเพาะปลูกพืชทั้งหมด.....บาท

รายจ่ายในการเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด.....บาท

รวมรายจ่ายในการเกษตร.....บาท (2)

เอา (1) - (2) เป็นรายได้สุทธิจากการเกษตร.....บาท

12. รายได้นอกการเกษตร.....บาท

☐ 1. รับจ้างทั่วไป (ระบุ)..... บาท/ปี☐ 2. บุตรส่งให้.....บาท/ปี☐ 3. อื่นๆ(ระบุ).....บาท/ปี

13. ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร..... บาท

- ☐ 1. ค่าการศึกษาบุตร.....บาท/ปี
- ☐ 2. ค่ารักษาพยาบาล.....บาท/ปี
- ☐ 3. ค่าบริโภคในครัวเรือน.....บาท/ปี
- ☐ 4. อื่นๆ(ระบุ).....บาท/ปี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

14. จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน.....คน

15. ท่านเคยพบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียนฯ หรือไม่

- ☐ 1. เคย (ตอบข้อ 16 - 17)
- ☐ 2. ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 18)

16. ท่านพบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียนฯ ตำแหน่งใด

- ☐ 1. พนักงาน ร.ก.ส. ☐ 2. ปลัดอำเภอ
- ☐ 3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ☐ 4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ☐ 5. อื่นๆ (ระบุ)

17. ความถี่ในการพบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียนฯ.....ครั้ง/ต่อ.....
(เดือน/ปี)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

18. ท่านกู้เงินจากกองทุนหมุนเวียนฯ เมื่อปี พ.ศ.จำนวน.....บาท

19. ขณะนี้ท่านมีหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ หรือมีการค้างชำระหนี้ทั้งหมด จำนวน.....บาท
(เงินต้น+ดอกเบี้ย)

20. ท่านมีหนี้ค้างชำระต่อกองทุนหมุนเวียนฯ จำนวน.....งวด

21. กรณีค้างชำระท่านค้างชำระ (กรณีเฉพาะยอดถึงกำหนดชำระ)

- เงินต้น.....บาท

- ดอกเบี้ย.....บาท

22. สาเหตุที่ทำให้ท่านมีหนี้ค้างชำระต่อกองทุนหมุนเวียนฯ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ฝนแล้ง

☐ 2. น้ำท่วม

☐ 3. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

☐ 4. มีหนี้สินภายนอก

☐ 5. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน

☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....

23. นอกจากกองทุนหมุนเวียนฯ แล้ว ปัจจุบันท่านยังคงมีหนี้กับแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ธ.ก.ส จำนวน.....อัตราดอกเบี้ย.....%

☐ 2. สหกรณ์การเกษตร จำนวน (ระบุ).....อัตราดอกเบี้ย.....%

☐ 3. ธนาคารพาณิชย์อื่นๆ จำนวน (ระบุ).....อัตราดอกเบี้ย.....%

☐ 4. เจ้าหนี้ภายนอก (นายทุนนอกระบบ) จำนวน.....อัตราดอกเบี้ย.....%

☐ 5. อื่นๆ (ระบุ)..... จำนวน.....อัตราดอกเบี้ย..... %

24. ทุนในการดำเนินงานของฟาร์มในปัจจุบันมาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ทุนของตนเอง

☐ 2. กู้ยืมเจ้าหนี้ในระบบ

☐ 3. ธ.ก.ส.

☐ 4. สหกรณ์

☐ 5. อื่นๆ (ระบุ).....

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวเดือนเพ็ญ ขณะรัตน์	
เกิดเมื่อ	12 พฤศจิกายน 2523	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2541	จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชโบริการานุเคราะห์จังหวัดราชบุรี
	พ.ศ. 2544	จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชโบริการานุเคราะห์จังหวัดราชบุรี
	พ.ศ. 2547	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2547 - ปัจจุบันเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนสำนักช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	